# Cum s'a serbat Patronul liceului nostru.

## — Desvelirea bustului fostului director şi profesor Tiberiu Popescu —

In ziua de 17 Februarie a.c.—Sf. Martir Teodor Tiron—s'a sărbătorit Patronul Liceului nostru. Cu această ocazie, s'a sfinţit bustul fostului director şi profesor *Tiberiu, Popescu.*

Festivităţile au decurs în modul următor:

La orele 10 a. m., s'a oficiat în hall-ul liceului un serviciu religios de către un sobor de preoţi, în frunte cu părintele protoereu *Gr. Prejbeanu.*

După aceasta, s'a desvelit bustul lui *Tiberiu Popescu,* iar d-l *Teodor Gâlcescu,* directorul liceului, într'o scurtă cuvântare, a vorbit despre bunul profesor şi director al acestui liceu, care a fost *Tiberiu Popescu,* evidenţiind gestul morţii lui eroice în luptele dela Jiu, la punctul Buliga, în 1916.

După discursul d-lui profesor *Teodor Gâlcescu,* a luat cuvântul d-l *Mihail Popescu,* profesor din Timişoara, fratele răposatului, mulţumind celor cari s'au gândit şi au înfăptuit acest gest de cinstirea unui profesor care şi-a dat viaţa pentru patrie.

### Şedinţa festivă din amfiteatrul liceului

La orele 11 a m, în faţa unei numeroase asistenţe, s'a deschis şedinţa festivă pentru patronul liceului, în amfiteatrul şcoalei.

Corul liceului a executat *Imnul Regal.* După cuvântul ocazional rostit de d-l *Teodor Gâlcescu* care a însemnat faptele din trecut ale liceului şi importanţa acestui aşezământ cultural, d-l profesor *I. Constantinescu-Vedea* a desvoltat o conferinţă despre *Tudor Vladimirescu,* arătând timpul şi împrejurările în care a luat naştere această mişcare a eroului gorjan şi scoţând în relief personalitatea lui *Tudor Vladimirescu.*

Corul liceului sub conducerea d-lui profesor *V. Buică* a executat mai multe compoziţii româneşti şi patriotice, iar orchestra sub conducerea maestrului *Gh. Grüllmayer* a cântat arii naţionale.

Elevul *Sulea I.* din clasa VIII a recitat admirabil poezia „Lui Tudor Vladimirescu" de Şt. O Iosif: iar *Enescu St.* din clasa III-a, „Oltenii lui Tudor" de G. Coşbuc.

Serbarea s'a terminat cu marşul „La Turda", executat de corul liceului.

La orele 12, profesorii şi invitaţii au fost poftiţi în cancelaria cea mare a şcolii unde li s'a servit o gustare. Au vorbit aducând omagii şcoalei, domnii: *Ştefan Bobancu,* pensionar, fost profesor şi primul director la acest liceu, Sfinţia Sa, Protoereul *Gr. Prejbeanu,* d-l *Colonel Gheorghiu,* comandantul Regimentului 18 Dorobanţi şi d-l profesor *C. Mihăilescu,* directorul Şcolii Normale „Spiru Haret" din Tg.-Jiu. Tuturor le-a răspuns d-l profesor *T. Gâlcescu,* directorul liceului. *Cronicar*

# Sezătoarea VI-a

In ziua de 14 Februarie, s'a ţinut a VI-a şezătoare culturală în amfiteatrul liceului nostu.

Elevul *Săftoiu Gh.* din clasa opta a tratat subiectul: „Literatura noastră poporană", făcând legături cu literatura populară scrise, cât şi cu literatura populară orală.

Au plăcut recitările „Toţi Sfinţii", de *Gheorghe Coşbuc,* de elevul *Homescu Ioan* din clasa opta şi „Balada unui greer mic" de Gh. Topârceanu, de elevul *Poenaru Valeriu* III-A.

A făcut o frumoasă impresie lectura „Bunica" de Ioan A. Basarabescu, citită cu multă simţire de elevul *Răgălie Fl.* cl. 8-a.

Şezătoarea a fost completată cu proecţiuni referitoare la diferitele mijloace de transport, explicate de *Bălănescu Ioan* cl. 8-a şi cu câteva frumoase arii executate de orchestra liceului.

La şezătoare, s'a remarcat prezenţa unui mare număr de elevi şi a câtorva domni profesori.

# Cercetând încăperea trecutului nostru literar.

## — CU PRILEJUL UNEI COMEMORARI —

Eram singur. In juru-mi, domnea o liniște deplină. Doar tic-tacul rar și cadențat al marelui ceasornic al timpului se auzia regulat. Merg și trag perdeaua vremii într'o parte și acolo găsesc între altele și ghemul misterios, pe care sunt depănate epocile istoriei noastre literare. Apuc capătul firului pe care sunt înșirați anii și ghemul se rostogolește mereu, pe măsură ce trag mai mult. Prin fața-mi trec anii, unul după altul —937—936—935.., și așa încet, încet, numărând înapoi 100 de ani, ajung pe la 1837.

Priveam cu nespusă plăcere și nesaț la șiragul de prozatori și poeți cari au ilustrat istoria literaturii noastre. Unii îmi stârneau admirație, alții mândrie, alții compătimire. Inaintai așa tăcut și gânditor, cântărind în minte, atât pe cât îmi era posibil, activitatea fiecăruia. Ajung astfel în pragul anului 1880 și pășesc mai departe stăpânit de aceleași simțiri. Dar, deodată tresar. Un sgomot scos de-un ansamblu de voci de tot felul, îmi isbise auzul. Stau pe loc și ascult, întrebându-mă: „oare ce să fie?“ Aud:

*„Si-apoi mai aveam și alte bunuri, când mă lua cineva cu răul, puțină treabă tăcea cu mine; când mă lua cu binișorul, nici atâta; iar când mă lăsa de capul meu, tăceam câte-o drăguță de trebușoară, ca aceea de nici Sfânta Nastasia Izbăvitoarea de otravă, nu era în stare a desface cu tot meșteșugul ei...»*

Atât pot auzi, că o furtunoasă isbucnire de râsete acoperă restul cuvintelor.

Mă dădui mai aproape să văd cine-i acest povestitor așa de hazliu. Și nu mică-mi fu mirarea, când văzui o mare mulțime de bărbați, femei, flăcăi și fetișcane—din toată seminția românească, râzând cu lacrimi. In mijlocul lor un om în floarea vârstei—să tot fi avut 40 de ani, le istorisia întâmplări din copilăria sa. Nu știu cum, dar par că mă fermecau vorbele acestui om cu fața luminoasă și ochii strălucitori de veselie și viață. Imi aminteau prin *claritatea, plasticitatea* și vioiciunea lor, basmele cu smei, feți—frumoși și scorpii, pe care ni le povestea bunica pe când eram mic.

Peripețiile sale aveau într'ânsele accente puternice de humor și fără să vreau, mă prăpădeam de râs, țineam isonul mulțimei de Români din toate unghiurile țării cari-i sorbeau cu nesaț cuvintele.

Ascultându-l, îmi retrăiam propria-mi copilărie.

O fi vre-un om dela țară acest neîntrecut povestitor, îmi zic, căci prea multă *sinceritate* avea în expunere, sinceritate care este specifică țăranului nostru; doar nu putea fi altfel, nici hainele și nici fața nu admiteau această ipoteză. Mă hotărăsc să întreb care este numele său și aflu că se chiamă **Ion Creangă**. Aflu încă și câteva amănunte: că a fost diacon, dar l-au scos din serviciu pentrucă a tras cu pușca în curtea bisericii, și-a tuns părul și s'a dus la teatru; și că este fiu de țăran neaoș din Humulești Neamțului. Abia acum îmi explic dece avea atâta sinceritate în expunere și-o formă așa de simplă și de clară. Las ghemul anilor la o parte și uitându-mi de mine, sunt absorbit de firul povestirii. Și Creangă povestea, povestea înainte și mulțimea asculta.

Când bag de seamă, mă trezesc că se lăsa amurgul serii, înfășur ghemul, îl pun lângă celelalte și ies din încăperea trecutului, trăgând la loc perdeaua vremii..

**Vișan P. Ion** Cl. VI-a

# Sezătoarea VII-a

In după amiaza zilei de 14 crt., s'a dat în sala Teatrului Comunal, a VII-a șezătoare a elevilor liceului nostru, sub auspiciile societății «Prietenii cărții și ai drumeției», în cadrul serbării pentru Patronul liceului.

După ce D-l Prof. *Stelian Sterescu* a declarat deschisă șezătoarea, s'a desfășurat un interesant program, pregătit sub conducerea D-lor profesori Sterescu și Nicolaevici.

Elevul *Uscătescu Gh.* din clasa VIII-a, într'o frumoasă disertație, a evocat eroica figură a oșteanului și *Domnului Tudor Vladimirescu*, personalitatea și rolul său în istoria neamului român.

Au urmat câteva recitări foarte reușite: *Homescu Gh.* cl. VII-a, a recitat *„Lui Tudor Vladimirescu“* de *Septimiu Șoimu*; *Dutescu Wilson*, *„1821“* de D-l *Stelian Sterescu*.

S'a jucat apoi piesa *„Tudor Vladimirescu“* de *N. Iorga*, ale cărei roluri principale au fost interpretate cu talent de elevul *Uscătescu Gh.*, remarcându-se printr'un reușit joc de scenă și de elevul *Sulea Ion* din clasa VIII-a, primul în rolul lui Tudor, iar al doilea în rolul Mitropolitului Ilarion.

S'au mai evidențiat în celelalte roluri, următorii elevi: *Răgălie Fl.*, *Săftoiu Gh*, *Țundrea Gr.*, *Bărbulescu C.*, *Slivilescu S*, *Gică Ion*, *Roșu D.*, *Cartianu I.*, *Păunescu V.*, toți în roluri de panduri; *Cârstoiu C.*, *Sanda Gh.*, *Bicescu Ion*, *Popescu P.* și *Homescu Ion*, în rolurile boerilor și *Roșianu R.*, cl. V, în rolul Zamfirei.

Serbarea s'a terminat într'o caldă atmosferă de entusiasm patriotic și de mulțumire pentru elevii cari au pregătit-o.—*Ion Romanescu, cl. V.I-a*

# STRAJERIE

Potrivit Inaltului Ordin de zi al Majestăţei Sale Regelui, Marele Străjer al Ţării, dat în ziua de 24 Ianuarie 1937, cu privire la contopirea Străjeriei cu Cercetăşia într'o unică organizaţie şi ca urmare a circularelor Nr. 13783 şi 50 din 1937 comunicăm mai jos următoarele dispoziţiuni :

1) Falanga este comandamentul de conducere, de educare şi administrarea tuturor unităţilor străjereşti din ţară. In compunerea ei intră unităţile specificate mai jos. In aceste unităţi se grupează, după arătările ce urmează toţi copii şi tinerii între —18 ani împărţiţi pe categorii. (7—15 ani străjeri şi 15—18 ani străjeri-cercetaşi).

2) Ţinutul străjeresc cuprinde 2 sau mai multe judeţe.

3) Legiunea străjerească este unitatea de comandă a tuturor unităţilor din cuprinsul unui judeţ.

4) Cohorta este unitatea de comandă a tuturor stolurilor dintr'o localitate.

5) Stolul este unitatea străjerească de pe lângă o instituţie (şcoală, fabrică, intreprindere comercială sau industrială, etc.) care cuprinde în mod obligator întreg tineretul acelei instituţiuni (străjeri, străjeri cercetaşi).

a) Stolurile pot fi exclusiv străjereşti, spre exemplu: şcoli primare, şcoli normale, seminarii şi gimnazii.

b) Stoluri mixte, spre exemplu : la şcolile de grad secundar : licee, licee comerciale, licee industriale, cu elevi străjeri în cursul inferior şi elevi străjeri-cercetaşi în cursul superior.

c) Stoluri de străjeri şi străjeri-cercetaşi pe lângă şcolile de ucenici şi şcolile de elevi meseriaşi C. F. R.

d) Stoluri mixte (străjeri şi străjere) pe lângă şcolile primare mixte (băeţi şi fete).

6) Centuria este unitatea care cuprinde toţi elevii unei clase. Ea este alcătuită numai din străjeri sau numai din străjeri-cercetaşi. Spre a se evita orice confuzie faţă de vechea organizare cu aceeaş denumire de centurie cercetăşească de până acum, care cuprindea tineretul din mai multe clase, se specifică, că actuala unitate cu aceaş denumire de Centurie se mărgineşte în cadrele şcoalei numai la tineretul unei singure clase, sau pentru extra-şcolari la tineretul de aceeaşi vârstă.

7) Grupa este o subunitate a centuriei compusă din două sau mai multe cuiburi.

8) Cuibul este unitatea de bază compusă din şase străjeri, sau şase străjeri-cercetaşi, care nu poate fi niciodată mixtă.

Comandantul Falangei Străjerilor
Prof. *Şt. Şoimescu*

(Extras dintr'un ordin).

# Sezătoarea VIII-a

In ziua de 13 Martie, s'a ţinut în amfiteatrul liceului nostru, a 8-a şezătoare culturală, organizată de comitetul Soc. culturale «Prietenii cărţii şi ai drumeţiei». Intr'un cadru solemn şi sărbătoresc, s'a comemorat împlinirea a o sută de ani dela naşterea marelui povestitor **Ion Creangă**.

A vorbit elevul *I. Romanescu* din cl. VII-a m. arătând însemnătatea marelui copil al Humuleştilor, evocându-ne cu mult talent, prietenia dintre Creangă şi Eminescu.

Elevul Caribol I. din cl. I-A a cântat o bucată la pian, iar orchestra a executat mai multe bucăţi muzicale, având acelaş cunoscut succes,

Impunându-se tot mai mult, elevul *Gelepu E.*, cl. V-a, a cetit întonat şi cu mult simţ artistic, bucata «Froim, jupânul satului», de V. Ion Popa. Au recitat cu mult suflet, elevii *Răgălie C.* cl. IV, «Rapsodii de primăvară» de Topârceanu, *Dănău C.* cl. III-a, «La Paşti» şi *Diaconescu V.* cl. III-a, a cântat solo «Cântec de pe Cerna».

La sfârşitul şezătorii, d-l Director *Th Gâlcescu*, a relevat meritul organizatorilor pentru felul cum au alcătuit şi au executat programul şezătorii.

*Ion Sulea cl. 8-a.*

A apărut „**Firimituri pentru puii de Gorjeni**“ de *Pr. Gh. Gâţă*, profesor, o carte interesantă despre care vom vorbi în numărul viitor.

# „AMICUL TINERIMII"

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU-JIU

— ANUL IX, Nr. 5. MARTIE 1937 —


D. Biblioteca Universității
din Iași

Iași

TIPOGRAFIA „NICU D. MILOȘESCU",TÂRGU-JIU



Biblioteca Universității Iași

Anul IX (serie nonă)

Nr. 6, Aprilie 1937.

# AMICUL TINERIMII

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU". TG.-JIU.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI
27 APR. 1937

# „AMICUL TINERIMII"

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU-JIU

**Liceul «Tudor Vladimirescu» Tg.-Jiu**

## SUMARUL REVISTEI


**Prof. Dr. I. P. Voiteşti,** Geologia şi legenda
**Mihail Lungianu,** Toarce furcă
**Gh. Gâţă,** Deniile
**I. Const.-Vedea,** Gânduri de sfintele sărbători
**C. M. Nicolaevici,** Paciurea
**Septimiu Şoimu,** Paştile
**Dumitru P.,** Deviza noastră
Dări de seamă, strājerie, etc.



## REDACŢIONALE

COMITETUL DE REDACŢIE AL REVISTEI ESTE FORMAT DIN PROFESORII LICEULUI «TUDOR VLADIMIRESCU», TG.-IIU

CORESPONDENŢA PRIVITOARE LA REDACŢIE SE VA TRIMITE PE ADRESA D-LUI **THEODOR GÂLCESCU**, DIRECTORUL LICEULUI.

## ADMINISTRATIVE

ABONAMENTUL LA REVISTĂ :

100 LEI ANUAL

COSTUL ABONAMENTULUI SE TRIMITE LA SECRETARIATUL LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU" DIN TG.-JIU

ANUL IX (serie nouă) 1937 APRILIE. Nr. 6

# AMICUL TINERIMII

REVISTA LICEULUI «TUDOR VLADIMIRESCU» TG.-JIU

Fondator: IULIU MOISIL | Apare odată pe lună | Redacţia şi Administraţia LICEUL »TUDOR VLADIMIRESCU« --- TÂRGU-JIU ---

## DENIILE

Umbrele înserării se cern în trâmbe tot mai dese şi mai grele peste satul nins de pomi în floare. Pe bolţile tăriei albastre se ivesc stele una câte una, răspunzând cu clipiri de ochi treziţi din somn

C. M. Nicolaevici. Spre o nouă jertfă.

luminilor ce încep să privească afară prin ferestrele împodobite cu muşcate şi busuioc mărunt bătut.

E abia în amurg şi o linişte plină de pace pluteşte peste noi, în seara încropită de primăvară; dacă apleci urechea bine, parcă auzi pământul răspirând prin miriadele de pori, viaţă nouă şi simţi balsamul potirelor albe, gingaşe, urcându-se în cădelniţări iradiante de aromate, înspre scaunul dumnezeirii.

Strâns de pe drumurile vieţii, din învălmăşagul zilei, sufletul retras în casa de lut a trupului e parcă 'n aşteptare.

Clipele sbor repede în zig-zag, asemenea fluturilor în lumină, ori cad grele în picuri, însemnate de ritmul ceasornicului vieţii.

.. O lovitură de toacă îşi saltă sborul din clopotniţa bisericuţii de sub deal, apoi alta şi alta în cadenţe ritmice din ce în ce mai pripite, ca nişte îndemnuri stăruitoare şi se împart cu dărnicie în cele patru colţuri ale zării.

...Câteva clipe mai apoi, acestora le urmează glas de clopot, în note clare ca nişte gâlgăiri de isvor de munte, vestind din argintul credinţei moşilor, nepoţilor de azi, Sf. Săptămână a Patimilor Domnului.

Porţi singuratice se deschid sfios şi umbre tăinuite se strecoară în drum, îndreptându-şi paşii de vată spre isvorul chemărilor de peste veac: sunt umbre aplecate de povara anilor mulţi şi grei, sunt altele gârbovite de sarcinile unei conştiinţe prihănite, dar şi siluete uşoare de copii şi tineri cu primăvara vieţii în ochi şi pe buze. Pe toţi, Sf. Lăcaş îi primeşte în atmosfera-i de taină şi reverie.

Cerul de afară se răsfrânge aci înăuntru, într'un mozaic de chipuri dulci şi blânde, care te îmbie la rugă şi meditaţie prin priviri suprapământeşti şi atitudini de pură pietate. In preajmă-le, veghează mănunchiuri de sâmburi de lumină, constelaţii pe cerul credinţei curate, împodobind cu nouă aureolă chipurile sfinte din icoane.

Şi genunchi se pleacă umilit pe piatra roasă de metaniile generaţiilor de închinători; şi cruci pioase încadrează chipuri de creştini şi buze fierbinţi de flacăra credinţei pecetluesc acte de mărturisire sau începuturi de noi conştiinţe.

Iar peste înfrăţirea aceasta curată, de suflete reculese în răsfrângeri lăuntrice, pluteşte în nori uşori de smirnă şi tămâie, cântarea de mistic orientalism religios: „Iată mirele vine la miezul nopţii şi fericită este sluga pe care va afla-o priveghind; dar nevrednic este iarăş pe care-l va afla lenevindu-se. Vezi dar, suflete al meu, cu somnul să nu te îngreunezi, ca să nu te dai morţii şi afară de împărăţie să te încui; ci te deşteaptă strigând: Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Dumnezeule...!

Ecouri stinse răsună sub bolţi şi se irizează în pulberea de aur peste suflete de credincioşi.

**Gh. Gâţă**, profesor.

# GEOLOGIA ŞI LEGENDA

## 1- Legenda Mării Moarte. 2- Legenda Potoapelor. 3- Atlantida. 4- Explicarea geologică.

(Urmare)

De Prof. Dr. I. P. Voiteşti
dela Universitatea din Cluj

### 3. ATLANTIDA

Cea mai importantă povestire însă care priveşte regiunea aceasta a Atlanticului, este *Povestirea Atlantidei,* pe care ne-a redat-o *Platon* în două din „Dialogurile“ sale, în *Timaios* şi în *Critias.*

In *Timaios*, în care, la discuţie, iau parte, afară de Timaios, şi Socrate, Hernocrate şi Critias, găsim următoarea povestire:

„Ascultă, *Socrate* — zise *Critias* —, o poveste admirabilă, dar foarte adevărată, pe care o povestea Solon, cel mai învăţat din cei 7 înţelepţi“.

„Se află în Egipt o ţară numită *Delta*, închisă între marginile Nilului. In Deltă, se află un oraş numit *Sais*, care a avut ca rege pe Amasis. Oraşul acesta recunoaşte ca fondătoare, pe zeiţa pe care Egiptenii o numesc Neithes, iar Grecii Athenai. Saitienii sunt mari amici ai Atenienilor noştri şi ei se mândresc de a avea aceeaşi origine cu ei. Solon spune că a fost primit în acest oraş în mod foarte onorabil“.

„El se interesa dela preoţii cei mai învăţaţi despre tradiţiunile vechi şi recunoscu din spusele lor că nici el, Solon, nici vreun altul dintre Greci, n'aveau nici cea mai mică cunoştinţă despre Antichitate“.

„Atunci, cel mai înţelept dintre aceşti preoţi zise: „Voi n'aţi păstrat nimic din amintirea veacurilor trecute; voi n'aveţi nici-o cunoştinţă despre timpurile prime. Ignoranţa aceasta vine din cauza numeroaselor şi diferitelor mortalităţi şi distrugeri pe care le-a încercat naţiunea voastră. Cele mai mari au fost aduse în mod necesar, prin conflagraţiuni subite sau prin inundaţiuni generale; cele mai mici prin mii de alte calamităţi; căci ceeace se povesteşte la voi despre Phaeton, fiul Soarelui care, urcându-se în carul tatălui său şi nefiind dibaciu în a l conduce, dete foc suprafeţei pământului şi fu chiar el victimă a focului ceresc, oricât de fabuloasă ar fi această povestire, trebueşte totuşi considerată ca adevărată, căci după lungi intervale, apare o oarecare perturbaţie în mişcările cereşti, după care, urmează în mod necesar conflagraţii generale. Atunci, cei ce locuiesc regiunile înalte şi aride, pier în număr mai mare ca aceia din apropierea mării“.

„Dar dacă zeii cred necesar să purifice pământul printr'un „diluviu“ (potop), popoarele de păstori care locuiesc munţii,

scapă de acest pericol, pe când oraşele noastre, aşezate în câmpie, sunt luate de fluviile revărsate şi furioase“.

„Voi, ca şi celelalte popoare, scriţi şi voi povestirea faptelor şi evenimentelor noui, le gravaţi pe monumente, dar la timpurile hotărîte de zei, vine câte-o inundaţie, care devastează toată ţara în aşa fel, că cei ce supravieţuiesc acestei calamităţi, rămân lipsiţi şi de carte şi de muze (poezie). Tot aşa sunteţi şi voi, asemenea unor copii neştiutori şi neexperimentaţi, cari nu cunosc încă nimic din faptele trecutului, căci ceeace-mi istorisişi din poveştile voastre, Solon, nu sunt decât un fel de fabule, bune de distrat copiii. Mai întâi, voi nu v'aduceţi aminte decât de un singur potop, când el a fost precedat de mai multe altele. Apoi, voi ignoraţi originea strămoşilor voştri, această rasă excelentă şi ilustră, din care au eşit Atenienii, ramură mică, care a supravieţuit dezastrului universal. Originea aceasta vă este necunoscută azi, pentrucă acei cari au supravieţuit diluviului, ca şi urmaşii lor, au fost lipsiţi, multe veacuri dearândul, de folosinţa scrierilor.

„Inainte de acest potop dezastros, oraşul vostru, o Solon, înflorea bogat şi puternic ; legile sale erau înţelepte; frumoase lucrări se găseau acolo, alcătuite de învăţaţi ; renumele şi al unora şi al altora a ajuns până la noi şi noi am păstrat totdeauna amintirea lor“.

Atunci Solon, plin de admiraţie, rugă numaidecât pe preoţii din Sais de-ai face cunoscute lucrările strămoşilor săi. Un preot, îi dete acest răspuns :

„Invidia, o Solon, nu ne va opri de a vi le face cunoscute ; noi vi le vom destăinui bucuroşi, şi din consideraţie pentru d-ta şi pentru patria d-tale. Dar înainte de toate, să aducem laude zeiţei, augusta fondatoare şi a oraşului vostru şi a alui nostru ; ea a fondat oraşul vostru cu o mie de ani înainte de a fonda pe Sais, având ca ajutor *Pământul* şi pe *Vulcan*“.

„Cât despre noi, cărţile noastre sfinte cuprind istoria noastră pe o durată de 8.000 de ani. O să-ţi schiţez pe scurt, o Solon, faptele glorioase şi instituţiunile utile ale acestei lungi serii de secole. Apoi, când vom avea timp mai mult, deschizând cronicile istoriei noastre ne vom extinde mai mult şi vom face o povestire mai amănunţită“.

„Şi, deocamdată, judecă cât de mult legile Atenienilor seamănă cu ale noastre... Multe evenimente glorioase pentru oraşul vostru sunt încrestate pe monumentele noastre şi consemnate în cărţile noastre sfinte, între care este unul care le întrece pe toate celelalte prin strălucirea sa şi prin curajul ce arătară strămoşii voştri“.

„Se spune că oraşul vostru a rezistat altădată unor trupe nenumărate de inamici care, porniţi din Marea Atlantică, invadară aproape în acelaş timp Europa şi Asia, căci pe atunci marea noastră“, — este vorba de Marea Mediterană —, „era uşor de traversat. La capătul ei, către locul pe care voi îl numiţi „*Coloanele lui Hercule*“ (Gibraltarul actual), era o insulă mai întinsă de cât Lybia (Africa) şi Asia (Grecia) împreună“.

„Din această insulă se putea uşor ajunge în alte insule vecine şi din aceste insule la pământurile care erau în faţă şi vecine mării. Ceeace este dincoace de strâmtoarea de care vorbim, seamănă cu un vast port a cărui intrare ar fi strâmtă ; dar dincolo este o adevărată mare, şi pământul care o înconjoară, este un adevărat continent“.

„In insula „Atlantida“ stăpâneau regi de o putere formidabilă, care se întindea peste întreaga insulă, peste alte multe insule şi peste cea mai mare parte a continentului.

Ei stăpâneau încă peste pământurile care sunt acum în stăpânirea noastră, pentrucă, de-o parte, ei cuceriseră această a treia parte a lumii, numită Lybia, şi împinseseră graniţele lor până în apropierea Egiptului şi că, de altă parte, ei ocupaseră partea Europei, la apus de Marea Tyreneniană“.

„Toate forţele lor reunite, cuprinseră ţara noastră şi a voastră, o Solon, şi cu un cuvânt tot ceeace era dincoace de „Coloanele lui Hercule“.

„Atunci Atena se arătă, prin curajul locuitorilor săi, superioară celorialte oraşe şi popoare. Curajul său, dibăcia sa în luptă, luciră cu o vie strălucire“.

„Aci unită cu ceilalţi Greci, aci redusă prin laşitatea popoarelor vecine, la propriile sale forţe, ea ajunsă mai întâi la ultima limită a puterii sale, dar în curând, se ridică, învinsă pe duşmani şi redete aliaţilor săi bunul preţios al libertăţii“.

„Curând după aceea, *un teribil cutremur de pământ, unit cu un deluviu* (potop) făcut de o ploaie continuă şi torenţială, de o zi şi de o noapte, acoperi pământul şi înghiţi tot ce era la voi ca luptători, şi *Atlantida dispăru sub mare.* Din cauza aceasta, de atunci, această mare a devenit impracticabilă navigatorilor, din cauza mâlului şi adâncimilor mici, resturi din insulă scufundată“.

„Astfel este, Socrate, rezumatul a ceeace strămoşul meu spunea că a auzit dela Solon“.

„Socrate-i răspunse: „E important că aceea ce tu ai spus, se consideră nu ca o fabulă inventată de noi, ci ca o poveste adevărată“.

(Va urma)

## Măria Sa Marele Voevod Mihai

### trece cu succes examenul de străjer-cercetaş clasa II

*Joi 15 Aprilie a avut loc la Palatul Regal examenul de înaintare la Străjer-Cercetaş cl. II-a a Străjerilor din grupa Măriei Sale Marele Voevod Mihai.*

*Comisia a fost prezidată de d. Maior adjutant T. Siderovici, Comandantul unităţii.*

*Măria Sa Voevodul şi camarazii de clasă au trecut următoarele probe:*

*Cunoştinţe generale asupra străjeriei la noi şi în străinătate, Aptitudini fizice, Noţiuni de igienă, Prim ajutor şi apărarea pasivă, Jocul lui Kim, Spirit de orientare, Observarea urmelor, Aprecieri de distanţă, Cetirea hărţilor, Semnalizarea românească, Noduri, Alfabetul Morse.*

*La toate aceste probe desfăşurate în prezenţa Majestăţii Sale Regelui, Măria Sa Marele Voevod a totalizat cel mai mare număr de puncte, clasificându-se I-ul din grupă.*

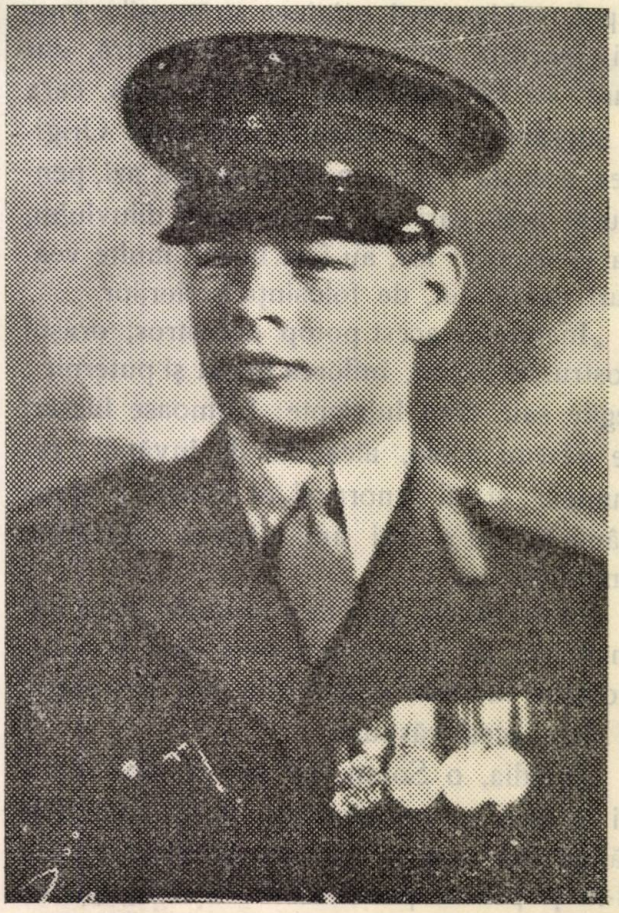

# TOARCE FURCA*

de **Mihail Lungianu**

A fost odată,... hei, de mult,
C'abia de crez, când stau s'ascult,
Cum povestesc fârtaţi, surate,
C'a fost pe-acele vremi uitate,
Pe când bivolul, nici de cum trudit,
Cu mii de oca la unghii potcovit,
Zbura ca gândul de pe pământ la cer,
Neştiind de călduri, de frig, or de ger
Şi purecele, având în spinare
Vreo 99 de grunji de sare,
li tot umbla pe urme să vază,
Nu cumva vreo caea să-i cază
Şi pe când *zgaiba* n'avea coarne,
Că nu se născuse cin' să i le toarne,
Şi era bun şi blând ca un miel,
De făceai la nevoe tot ce doreai din el!

. . . . . .

A fost odată ca niciodată.

A fost odată un fecior de 'mpărat, tânăr şi frumos nemaipomenit. Era isteţ la mintea lui, mândru la făptură şi bun la suflet, ca pâinea caldă.

Acu, venindu-i vremea să se 'nsoare, a plecat el călare prin împărăţie, să-şi caute soţie după placul inimii.

Tat'său, împăratul, s'a fost supărat grozav de hotărîrea lui, că-l avea doar pe el ş'ar fi vrut să-l vază, luând de mireasă pe fata unui megieş, încoronat ca şi el, cu care să i fie fală să se 'ncuscrească şi cu care să se ajute în clipe de grea cumpănă. Şi neascultându-l feciorul, în supărarea lui, l ar fi blestemat, să n'aibă parte de ce i-o fi scump, când i-o fi mai drag să trăească. Blestem părintesc, blestem greu, cumplit, ce urmăreşte paşii copilului, aducându-i nenoroc şi necazuri la tot pasul.

Acu, după ce a umblat, cât a umblat, Făt-frumosul, străbătând ţări multe, prin oraşe şi sate, s'a fost oprit la o şezătoare.

Era, vezi şi în acele vremuri, obiceiul de azi, ca 'n toamnă—, când începe să sufle vântul rece, şi să cază frunzele, când pleacă cocorii, gâştele şi raţele sălbatice, spre alte ţinuturi mai calde, când se aşteaptă să pice omătul,— să pornească adunări de tineret, în colibele ţărăneşti, ca şi 'n palate. Pe-atunci însă ele erau în mare vază nu ca acum. Formau marea învăţătură a lumii. Aci bătrânii spuneau ca din carte, din sufletul lor larg şi bun, învăţături despre viaţă; femeile povesteau de puterea zmeilor, a zânelor, a prigolicilor şi a dracilor, fetele de vraja dragostei, dulce şi neperitoare şi toţi şi toate glumeau şi petreceau pe seama leneviei.

Intrând înnăuntru Făt Frumos a dat de lume multă, veselă, cântând:

— Fus-fus-fus, fusu'-i jos,
Cine dracu l-a mai scos...
Fus-fus-fus, fusu'-i sus,
Pe lume cin' l-a adus,
Binele să nu 'ntâlnească
Mâna nu-i mai putrezească,
Pe la nas să-i sfârâe,
In urechi să-i hârâe !....

Râdeau clăcaşii, de hohotea casa.

Fusurile sbârnâeau între degete, zburau de colo-colo, lăsate 'n cumpănire. Se 'nvârteau mult locului şi iarăşi se ridicau, înfăşurând pe ele firul subţire, ca părul din cap.

Şi viersul se urca şi cobora, ca o ciocârlie, ameţită de lumina soarelui.

— Fusu'-i ici, fusu'-i colea,
Fusu 'n poală la lelea,
Fusu' face rotocoale,
Pe la lelea, pe la poale,
Sare tot într'un călcâi
Şi pe el nici un rost nu-i !

Il purtau când femeile, când flăcăii. De la o vreme tinerii au prins limbă, nu mai tăceau cu pofidele:

— Nici un fir pe fus n'am pus,
Trei *salici* de vin s'au dus,
Pân'am tors un şomoiog,
Am băut un poloboc.
Mai adă gazdă d'o cană,
C'am scăpat fusu' pe vrană;
Vino c'un oluţ încoace,
Că de fus acu am pace;
Mai ado d'o oală plină,
Că de el acu mi-i tihnă !....

Trăgeau ochiade unora, băteau din palme şi urmau, în învolburarea şi toropeala celorlalţi:

*) Va apărea în volumul cu acelaş nume.

— Harnică-i nevasta mea...
Harnică, dracu' s'o ia !
La ea prânzu'-i dimineaţă,
Pân' l'ameaz abea se 'ncalţă,
Imi ia furca la spinare
Şi pleacă pe drum'—ăl mare,
Scapă fusu' printre deşte
Şi cu somnu' se 'nfrăţeşte,
Uită fusu 'n *budian,*
Şi-mi sforăe pe maidan !

Impunsăturile îşi atingeau ţinta. Cele cu musca pe nas lăsau capetele 'n jos ruşinate, flăcăii ziceau mereu şi chiueau :

— Hi—hi—hi şi hi ha—a !
Fusule, pe legea ta,
De te-'oiu mai prinde cumva,
Iţi fac capu' mucava
Şi trup'şoru solzi de peşti,
Mult n'o să mai *hugueşti* !

Câte o codană cosea. Acul mititel împungea pânza de borangic, ca leasa de pâianjen. Sprâncenele arcuite se strângeau şi se lăţeau, genele lungi alunecau d'asupra ochilor, ca luceferii de sclipitori, şi părul, cum e grâul copt, or negrul păcurii, se revărsa 'n valuri, or se legăna 'n gâţe, pe spatele voinice.

Timpul se strecura, munca sporea, voea bună creştea. Toţi erau mulţumiţi d'atâta tihnă, vrednicie şi frumuseţe.

Doar la un loc, o bătrânică, supărată p'o nepoată, c'a tors puţin, clătina din cap şi o mustra cu vorbele :

— Toarce furcă caeru',
Toarce-l-ar *pârdalnecu'* !

Un moşneag de alături îi răspundea, îngăimând uşor :

— Caeru'-i mare pedeapsă,
Aşi dormi şi nu mă lasă !

O femeiuşcă, hazoasă foc sporoda 'n ciuda unora :

— Toarce furcă şi tu fus,
Că eu merg la crâşmă 'n sus.
Crâşma-i mare, frumuşică,
Beau voinicii de se strică ;
Crâşma-i subt umbră de tei,
Beau şi fetele cu ei !

Mai apoi, una, tânără, ocheşică, făcu toată şezătoarea, să-i asculte îngânarea dulceagă :

— Toarce furcă binişor,
Că ţi-oiu pune inişor,
De când trecu dragu 'n sus,
Nici un fir pe fus n'am pus,
Nici casa n'am măturat,
Nici vasele n'am spălat,
Numa 'n cale-i m'am uitat !

Dintr'asta pornesc vorba de dragostele lor, de flăcăi, până se opresc la feciorul de 'mpărat, de care se zvonise c'ar fi iscodind clăcile din părţile acelea.

— Eu nu l-aşi lua pentru nimic în lume ! zise una. Să-mi las eu satu, casă, părinţi, să nu mai torc în şezători, să nu mai meliţ la umbră 'n zăvoi, să nu mai înnălbesc pânzele pe prund, să nu mai joc în horă ?

— Nici eu n'aşi merge după el, surată dragă, pentru nimic în lume ! mai vorbi una. Să mă ducă 'n palatul lui, unde am auzit că-s aşternute chilimurile şi zăvestele pe jos ! Mai bine pe lutu' colibei mele !

— Ba eu m'aş duce după el şi m'aşi prea duce. L-aşi lua cu drag ş' aşi toarce toată ziulica la fereastră lână şi cânepă şi in şi borangic, trainice ca 'mpărăţia lui tare, calde ca inima-i bună şi frumoase ca chipu-i tânăr, răspunse fata cu cântecul plăcut de la urmă.

De aci vorbă multă de pribegia sufletului împătimat.

Şi fetele, cântând şi chiotind, se 'ntreceau acum să spună cam ce-ar face, ca să-i aducă fericirea. Dădeau laude peste laude, care de care, Cele 'nstărite, că l-ar purta numai cu cămăşi de borangic, cele drăgostoase că l-ar ţine numa'n cântec şi 'n legănat, iar din cele sărace, una că i-ar treera ogoarele cu braţele, alta că i-ar hrăni curtea 'ntreagă c'o turtă, până ce fata, care-şi dăduse pe faţă de la 'nceput sufletul pentru el, spuse răspicat :

— Eu i-aşi ţine 'mpărăţia cu furca ! Şi, uitându-se la scula-i dragă, îi şopti :

— Toarce furcă !

Intr'o clipă caerul s'a sfârşit şi a pus altul, aruncând fusul în grămada ce creştea mare, tot mai mare, lângă ea. Vorbea fiecare acum ce se pricepea pe seama lui, a feciorului de 'mpărat.

Şi el, schimbat la haine, să nu fie cunoscut, şedea printre flăcăi, asculta şi tăcea. Şi mi-a pus ochii pe fata cu cântecul dulce, cu rost la tors, cu sufletul deschis şi voios. Băgă de seamă, că, pe cât de zbengoasă pe atât de vrednică era. Da gata caer după caer. Isprăvea zece până ajungeau celelalte pe la sfert la ale lor. Atât spor nu văzuse el nicicând.

Era curată minune, aşa de iute şi de subţire torcea. Şi apoi firul ei era fir, ca de funigei, nu altfel.

Şi vremea trecea, munca creştea, vraja se 'ntindea.

O ducea tinereţea acum numai într'un cântec şi 'ntr'un joc.

Făt-frumos s'a pomenit lângă fata cu lauda, că l-ar lua şi i-ar ţine 'mpărăţia cu furca. Sălta cu ea şi ţopăia mărunt.

După ce s'a spart şezătoarea, s'a dat tot pe lângă ea, cu vorbe dulci, cu desmierdări. A mers cu ea acasă, a cerut-o la părinţi, şi nici una-nici două, a pus-o 'n şa, cu ce era pe ea doar şi cu furca 'n brâu şi s'au tot dus, cale lungă şi 'ntinsă, tot lăţindu-li-se 'n faţă şi luminându-se zările, spre palat.

Aci vorbă multă, supărare, sfat. Nu trecuse nici când nimănui prin minte putinţa unei aşa de mari înjosiri. Impăratul însă s'a gândit, că hărnicia şi munca iscusită şi cu spor poate să ţie loc cu fală vieţei de 'mpărat în căsnicie. Şi, ca s'o dreagă 'n faţa lumii, ca să ştie ăi supuşi şi vecinii pricina pasului făcut de fecior, ca să nu se uite nimeni cu prepus şi cu duşmănie, a vestit el o şezătoare mare, ca să-şi aleagă 'n ea feciorul de soţie pe fata, care o toarce mai mult şi mai bine.

Şi au venit sumedenie de fecioare din tot cuprinsul împărăţiei, cu caere multe, cu furci şi cu fuse, care de care mai subţirele, mai uşurele, mai cu drag la văzut şi mai cu rost la lucru. Tânăra aleasă de feciorul de împărat, nu mai putea de bucurie, c'o s' arate ce poate într'o adunare aşa de mare. Şi-şi alinta odorul drag, odorul vrăjit, dăruit de mă-sa la moarte, căruia de-i zicea „Toarce furcă“, pe loc dădea lâna gata.

Dar cum viaţa par'că-i croită aşa, ca 'n calea fericirii să se ivească iscoade, piedici şi amaruri făr de număr, o pustie de ţigancă, roabă la curte, trăgând cu ochiul şi cu urechea pe furiş la logodnică, când torcea, cum sta mai mult de vorbă şi de cântar şi doar zicea câte odată „Toarce furcă“, când caerul se sfârşea ca prin minune, schimbat în fir ales, s'a prefăcut c'o 'ndrăgeşte, i s'a vârît în suflet şi i-a aflat taina.

Venea des pe la ea şi a pândit-o până ce 'n zorii zilei celei mari, de cercat norocul, văzând-o dată după treburi, i-a schimbat edecul, l-a lasat altul la fel lucrat, în locul celui făcător de minuni, pe care l-a dus odraslei ei.

He, şi când s'a 'nserat, după ce s'ambrăcat fata 'mpărăteşte, s'a aşezat lângă alesul inimii ei, în capătul de sus al treptelor din sala tronului, în care şedeau şi 'mpăratul şi 'mpărăteasa. Avea lângă ea un morman de caere şi câteva ţigăncuşe roabe de ajutor.

Pe celelalte trepte, erau rânduite viţe de împăraţi, sfetnicii curţii cu soţiile şi cu fetele lor, iar jos, pe scaune mici, dese, fete multe din popor.

Şi a 'nceput şezătoarea.

Impăratul a cerut celor de faţă să spue fiecare câte o poveste.

Cine să 'nceapă ? Se cam codea lumea adunată şi aşteptau toţi cu 'nfrigurare, uitându-se unii la alţii. Când se aude glasul unei hoaşce, neagră cum îi cărbunele stins şi urîtă ca păcatul ascuns:

— Ia să 'nceapă baba, Prea luminate 'mpărate. Să fac pârtie, că aşa-i în lume, robotaşii vin la greu şi coconaşii la uşor.

Şi trăgându-şi testimelul peste părul cărunt, tuşind odată tare, începu :

— He, a fost odată ca niciodată.

Toate feţele au pironit ochii pe chipul ei înroşit, asudat de fiorii temei şi bucuriei. Ea tăcu o clipă, apoi :

— Dar să nu mă iau dela început cu vorba şi să-mi îndemn fata la lucru. Ascultă de ascultat, dar toarce bobocu' mamii, nu cu gându' c'o să 'ntreci atâtea cinstite fetiţe, da'n aşa ca să fii şi tu 'n rându' lumii. Aşa, toarce furcă ! Ş'acu mi-ascultaţi boeri mari şi mici şi voi feţi logofeţi :

„A fost odată un împărat, ca toţi împăraţii, ca Luminăţia Ta, ţine-ţi-ar Dumnezeu zilele, ca moşii şi strămoşii Tăi, ierte-le Prea Bunu' păcatele şi fie-le ţărâna uşoară !

Lumea s'a uitat chindărîş şi au zâmbit înfundat mai toţi, văzând cum o luase pe ţigăneşte. Ea nu şi-a pierdut însă cumpătul şi a urmat firul tărăşeniei, ce avea de spus :

„Acu 'mpăratu' ăsta a fost avut un fecior. Şi, venindu-i vremea să se 'nsoare, a plecat în lume. Şi mergi şi mergi pân'a ajuns într'o şezătoare“.

Da' să nu uit. Toarce fata mamii, toarce furcă !

(Va urma)

# GANDURI DE SF. SARBATORI

*Motto:* Perdidistis utilitatem doloris et miseri infacti estis. (Sf. Augustin)

Sunt unii oameni cari, socotindu-se mai luminaţi decât ceilalţi, găsesc că, credinţa religioasă este o stare de spirit rezervată neştiutorilor de carte sau celor nesănătoşi la minte. Au fost chiar unii (e drept rari şi foarte puţini) dintre marii învăţaţi ai lumii cari, nemulţumindu-se să creadă pentru ei acest lucru, au căutat cu oarecare stăruinţă să-l împărtăşească şi altora. Intre aceştia putem cita pe Epicur, apoi în timpurile mai noi, toată falanga rătăciţilor libertini cari, în frunte cu Voltaire, au canalizat ideile revoluţionare şi în fine, dintre cei de azi, pe Binet Sanglé care a avut ideea nesocotită de a supune unui examen de psihoanaliză freudiană personalitatea mântuitorului nostru Iisus Cristos şi care se socoteşte îndrituit să afirme că izolarea şi ignoranţa sunt mediul prielnic teomaniei. Fără îndoială că acestor formulatori de idei îndrăsneţe şi anormale noi le putem opune o nesfârşită galerie de mari apologi ai credinţei religioase şi în special ai creştinismului. E de ajuns să citäm pe cei trei titani: Pascal care poate fi considerat cel mai mare cugetător al lumii, Chateaubriand şi azi Edouard Schuré, mai ales în „Les grands initiés“.

Valoarea şi utilitatea credinţei religioase se pot susţine chiar cu argumente ştiinţifice. Ştiinţific, credinţa religioasă e forţa de luptă contra răului moral şi chiar fizic. Prin bunătatea în care învălue sufletul credinciosului, prin frica de Dumnezeu şi dragostea de bine pe care o inspiră, credinţa religioasă alungă ispitele răului şi face pe om mai bun. Ideea că formalismul care domneşte în justiţia omenească dă omului putinţa să lucreze contra legilor şi să scape de rigorile lor, nu-şi găseşte loc în practica religioasă. Omul ştie, când crede cu adevărat în Dumnezeu, că justiţia divină e infailibilă şi că nu se poate ca păcătosul să rămână nepedepsit sau binefăcătorul nerăsplătit: cazul dela Maglavit a contribuit uimitor la micşorarea numărului crimelor. Dar, prin credinţa religioasă s'a putut ajunge nu numai la tămăduirea morală dar şi la cea fizică. Astfel se citează de către medici cazul vindecării unor plăgi canceroase de un sfânt. Apoi sunt cazurile de orbi sau infirmi vindecaţi la Lourdes sau la Maglavit.

In altă ordine de idei, dacă ne aruncäm o privire asupra istoriei popoarelor, observäm cu uşurinţă că epocile de adorare mai pasionată a divinităţii coincid cu acelea ale guvernämântului militar.

Democraţia modernă, foarte bine intenţionată, prin liberarea de sub jugul tiraniilor apuse, a adus şi o fărâmă de libertinaj religios. Şi aşa se explică cum se găsesc astăzi fanfaroni cari socotindu-se mai presus de semenii lor credincioşi şi maimuţărind pe un Epicur sau pe un Pierre Boyle, caută să ponegrească Sfintele învăţături şi să arate că credinţa religioasă e o rătăcire. Când vedem astăzi în unele scrieri mlăştinoase pasagii sau pagini ori chiar părţi întregi unde se nesocoteşte şi se insultă credinţa religioasă în care au crescut strămoşii noştri şi creştem şi noi, când vedem că acele exibiţii mocirloase au rămas şi rămân nepedepsite, iar autorii lor miorlăe în voe, teoria „artei pentru artă“ în loc să fie duşi la închisoare ca să se reculeagă, nu ne miră că astfel încurajată neruşinarea face pe unii nesocotiţi să ne râdă în faţă cu batjocorirea a tot ce sufletul omenesc are mai ales: credinţa religioasă. Aceasta ne face să suspinäm după vremurile când anatemele religioase impuneau oamenilor respect. Şi să nu uitäm iarăşi înţeleptele vorbe ale Sfântului Augustin: *Aţi pierdut folosinţa durerii şi v'aţi făcut mai răi.*

**I. Const.-Vedea.**

# PAŞTILE

## DENIE

*Răsună clopotul pe văi*
*Şi luminiţele sclipesc ;*
*Porneşte 'nfiorat pe căi*
*Străvechiul imn dumezeesc...*

*Altarele se înfioară*
*Şi mii de inimi se frământă,*
*Pe-ethericele unde sboară*
*Cântarea prohodirii sfântă.*

*E Denia ! Imnul Durerii*
*Se înalţă cald, mângâetor,*
*Spre cer ! E imnul primăverii*
*Trist, frământat, unduitor...*

## Eli, Eli Lama Sabachtani...

*Eli, Eli, Lama Sabachtani...*
*S'a sguduit catapeteasma lumii*
*Din temelii..*
*S'a'ntunecat pământul,*
*Pornit-a 'nfiorat spre zări cuvântul*
*Indurerat,*
*Căci însuşi Crist crucificat*
*Intre tâlhari,*
*A sângerat..,*
*Eli, Eli, Lama Sabachtani ..*
*Indură-te Stăpâne şi priveşte,*
*Cum fiul Tău,*
*El însuşi Dumnezeu,*
*E răstignit şi totuş plânge pentru alţii..*

## Cristos a înviat!

*Cristos a inviat !*
*Pe 'ntinsul firii*
*Creştinii 'nalţă rugăciuni aprinse*
*Spre sfera 'naltă a Dumnezeirii...*

*Cristos a înviat !*
*Şi muritorul*
*Se înfrăţeşte o clipă cu natura,*
*Implor' adânc pe-Atoateştiutorul.*

*Cristos a înviat !*
*Şi-i o splendoare*
*Când hora se 'ntinde 'n verzi poene*
*Şi 'n zări de foc, străluce mândrul soare.*

**Septimiu Şoimu**

# Deviza noastră.

*„Credinţă şi Muncă pentru Ţară şi Rege“. Şapte cuvinte. Un ideal. Un popor. O tinereţe: careuri albastre şi albe ale centuriilor, fâlfăitul steagurilor străjereşti cu stema României pe câmp de aur, care se apleacă în faţa tricolorului sdrenţuit de la Mărăşeşti şi se ridică, mândre, în faţa celor tinere ce-şi plimbă acvilele de aur în ţipătul de aramă al trâmbiţelor.*

*Şi sus, în înălţimile albastre, înconjurat de şapte steme, ce îi slujesc de piedestal, îmbrăcat în mantaua albă a cavalerilor lui Mihai Viteazul, cu crucea Maltei pe piept, un Om. Un om, o idee*: **Regele**. *„Carolus Rex“. Şi spre El, se 'ntind sute de mii de de mâini, care-i oferă inimi.*

**Dumitriu Petre** cl. III-a, A Străjer

Medalioane artistice

# PACIUREA

Impăca-se-va vreodată omenirea cu gândul că nu fericirea ci suferința este legea existenței ? **V. Pârvan**

Viața unui artist este strâns legată de mediul în care trăiește și opera lui este în totul oglinda sufletului. Un astfel de caz îl prezintă în arta noastră, sculptorul Paciurea.

I-a fost dat să ducă o viață de sbucium. I-a fost dat să sufere înfrângeri, atunci când trebuia apreciat mai mult. A fost un obsedat de idei, un artist care nu se mulțumea numai cu meșteșugul, ci căuta mai mult : să prindă misterul ce-l ascunde natura și să-l redea pe calea artei.

Dar ce teribilă deziluzie și câtă suferință va fi fost pe el, când cu toată recunoașterea unanimă, se vedea mereu înlăturat dela concursurile monumentelor ; alții, mai puțin înzestrați, dar cu mai multă trecere îi luau înainte. Câtă amărăciune pentru un artist de talia lui!

De ciudă, distrugea macheta fiecărui monument care căzuse la concurs. Astfel, s'au pierdut multe din operele lui. Una din acestea, proectul pentru monumentul lui Eminescu întățișează un grup de trupuri sbuciumate, cu mâinile și picioarele încolăcite și crispate de durere—suferința fizică—peste care se ridică ca un luceafăr, capul marelui poet — geniul în luptă cu materia pe care o înfrânge.

Lucrarea a fost și ea stricată ca și celelalte ; mai păstrăm doar o fotografie, întățișând pe sculptor în tinerețe, alături de opera sa.

Dar «Gigantul» din Parcul Carol, care păzește pe nimfa din Peșteră, este una din operele lui capitale. Este o lucrare echilibrată, caldă, plină de moliciune lucrată în tehnica impresionistă și totuș, răspândind o neliniște interioară : tot sufletul artistului este pus aci.

Lucrează statuete și busturi după comenzi : busturile lui P. Poni, Brezeanu au o admirabilă expresie și viață.

Nu putem uita «Stinxul, o operă de maturitate, în care artistul a ajuns la o simplificare a technicei și la o stilizare fericită. Reușește la un concurs în străinătate cu lucrarea «Zeul Războiului», luând premiul I.

Dar lipsa de comenzi mari, cari i-ar fi dat posibilitatea să-și manifeste talentul și puterea de concepție, îl întristează. Multe posibilități îi erau deschise, dar nu voia să se plece, nu voia să se roage. Avea conștiința geniului.

Cine l-a urmărit lucrând, sau făcând corectura la Academia de Arte Frumoase, unde era profesor, nu putea să nu admire extraordinara putere a talentului : mâna-i alerga nervos deasupra bustului pe care-l modela nu numai cu degetele, ci cu toată mâna, cu pumnul ; se lupta când lucra, o luptă pentru înfrângerea materiei, care-i punea atâtea piedici.

Dar nemulțumirile vieții, răutatea și fățărnicia oamenilor îl fac să se izoleze. Devine singuratec. De câte ori nu întârzia la un colț de stradă, fără să-l intereseze ce se petrece în jur. Privea doar un punct : un om mergând, ori altul gesticulând ; cine știe ce efect decorativ urmărea. Încet, se furișa pe străzi, parcă nu ar fi vrut să fie văzut. Alteori, privea natura și în special copacii pentru cari avea o deosebită atracție.

Vedea în ei, în încovoierile lor, poate o durere, poate un strigăt de nedreptate ce se asemăna cu viața lui.

Devine tăcut și nimic nu-l mai preocupă. Îl întrebai ceva, ori îi comunicai o noutate, răspunsul era acelaș : «N'are nici o importanță».

Astfel, se schimbă cu totul și din tânărul plin de dorul muncii și al luptei, devine omul sceptic, neîncrezător, ursuz. Această stare interioară se oglindește în opera din ultima parte a vieții. Atelierul se umple de himere. Viața urîtă, insuccesul și toate celelalte nemulțumiri îi dau conștiința că totul nu are nici o valoare, iar viața după care alergase atât, e doar o himeră.

Himerele lui Paciurea! Ce tragedie închid în ele, câtă iluzie pierdută, câtă înfrângere. De le vedeai într'o sală de expoziție nu puteai trece pe lângă ele, fără să te oprești îndelung. Te reținea, te uluiau, trăiai cu ele o altă viață, într'o altă lume. Ele semnifică soarta unui om și a unei opere.

Negația existenței l-a urmărit toată viața.

**Constant. M. Nicolaevici**
Profesor.

# Şezătoarea a 9-a.

In ziua de 3 Aprilie, s'a dat în amfiteatrul liceului nostru o reuşită şezătoare culturală, organizată de elevii clasei a opta, în folosul «Crucii Roşii», Secţia Tinerimii.

S'a desfăşurat un program bogat şi variat. Elevul *Uscătescu V. Gheorghe* a vorbit despre *„Naţionalismul lui Mihail Eminescu“*. Vorbitorul a arătat rolul ce trebue să-l ocupe marele poet în îndrumarea tineretului de azi, pe calea celui mai sincer şi desinteresat naţionalist. Dizertaţia a fost însoţită de citate din opera poetului, menite să servească drept elemente edificatoare asupra condiţiei acestuia, în ceeace priveşte problema naţională.

S'a remarcat elevul *Săftoiu Gh*, care a interpretat cu mult umor, monologul «1 Aprilie» de I. L. Caragiale.

Au recitat cu multă simţire elevii: *Sulea Ion*, „Hodja Murad Paşa“, de Vasile Alecsandri; *Răgălie Fl.*, „Primăverii“ de Sept. Şoimu şi *Homescu Şt. Ion*, „In cânteçul Doinei“.

Elevii *Cârstoiu Gh. Corneliu* şi *Olaru Dumitru* au cetit din Caragiale, iar elevul *Păunescu Victor* a cântat „Codrule ce te mândreşti“, de Ion Vidu.

S'a jucat cu deplin succes, poemul istoric în versuri, «Pe-aicea nu se trece», de Mircea Rădulescu, o evocare admirabilă a eroismului dovedit de ostaşii noştri în cursul marelui nostru război.

S'au distins în rolurile respective, elevii: *Sulea Ion, Săftoiu Gh., Răgălie Fl., Roşu D., Homescu Ioan, Gică Ioan, Slivilescu S, Popescu P.* şi *Teodorescu V.*

In cuvântul de închidere, elevul *Uscătescu Gh.*, a arătat scopul acestei şezători şi al instituţiei de binefacere în folosul căreia s'a dat.

La sfârşitul şezătorii, d-l Director *Theodor Gâlcescu* a scos în evidenţă meritele organizatorilor pentru modul cum a alcătuit programul.

*G. U,*

# Şezătoarea a 10-a

In după amiaza zilei de 10 Aprilie, s'a ţinut în amfiteatrul liceului nostru, a 10-a şi ultima şezătoare din ciclul şezătorilor organizate de Soc. culturală „Prietenii cărţii şi ai drumeţiei“. Şezătoarea a fost organizată de elevii cl. V-a, prin munca şi stăruinţa elevului Nemeţ U., şeful clasei.

D-l profesor *I. Constantinescu-Vedea,* în cuvântarea de deschidere, a vorbit despre „Justificarea determinării prin constrângere“, arătând în câteva exemple clare, necesitatea constrângerii în viaţă, care duce la fapte mari, la virtuţi. Elevul *Gelepu E*, a cetit cu intonaţie bucata „Meteahna coanei Dora“ de V. I. Popa. Au recitat frumos elevii *Sgarbură V., Alboiu M., Bălă M. şi Geamănu Tr.* Partea muzicală a fost compusă din câteva coruri şi un solo de pian, admirabil executat de elevul *Nemeţ U.*

A urmat piesa „Nodul Gordian“ de *Valjean,* jucată cu multă îngrijire de elevii: *Nemetz U., Gelepu E., Sgarbură V., Alboiu M., Babic A.* şi *Pănoiu I.*

La sfârşit d-l Director *Th. Gâlcescu* a relevat meritul elevilor clasei a V-a, pentru felul cum au alcătuit şi executat programul ultimei şezători care — după cum se cuvenea, — ne-a lăsat cu o frumoasă impresie.

*Săftoiu I. Gh.* cls. VIII-a.

# SĂRBĂTORIREA D-LUI PROFESOR CONST. KIRIŢESCU

**Secretarul general al Ministerului Educaţinnii Naţionale**

In ziua de 18 Aprilie, a avut loc în marea sală a *Ateneului român* din Bucureşti, sărbătorirea d-lui profesor *Const. Kiriţescu*, secretarul general al Ministerului Educaţiei Naţionale, pentru împlinirea a 35 de ani în slujba educaţiei adevărate şi a culturii româneşti.

Cu oile

## STRAJERIE

# Sfinţirea şi ridicarea Pavilionului Naţional al Stolului de străjeri de la Liceul „Tudor Vladimirescu“

Duminecă 18 Aprilie a. c., a avut loc în curtea liceului nostru, solemnitatea sfinţirii şi ridicării Pavilionului naţional al stolului de străjeri dela acest liceu.

Au luat parte profesorii şcoalei, comandanţii şi comandantele stolurilor şcoalelor din localitate, cu câte o delegaţie restrânsă de străjeri şl străjere precum şi reprezentanţii autorităţilor civile şi militare din oraş.

Serbarea s'a desfăşurat în modul următor:

La orele 10 dim., străjerii s'au adunat în careu, având la mijloc, catargul şi pavilionul ce urmau să fie sfinţite.

S'a procedat apoi la darea raportului pe cuiburi, centurii şi stol.

Raportul stolului a fost dat d-lui Director al liceului de către d-l *V. Cristovici*, comandantul stolului.

S'a oficiat apoi o sfeştanie de către Pr. *Gh. Gâţă*, profesor şi duhovnicul stolului. Stolul a intonat ca rugăciune, „Cu noi este Dumnezeu“. S'a înălţat apoi pavilionul fâlfăind bogat în aer, toţi străjerii şi asistenţa salutând şi cântând „Imnul Regal“.

Elevul *Gelepu Eugen*, cl. V, a citit apoi un text din Evanghelia lui Matei, care a fost explicat imediat de *Pr. G. Gâţă*.

Elevul Pătrăşcoiu I. V. T. din cl. I b. a rostit răspicat „Deviza străjerului“.

S'a cântat „Trei culori“.

După aceasta, d-l profesor *Teodor Gâlcescu*, directorul liceului, a ţinut o scurtă şi însufleţită cuvântare.

Au urmat mişcări de ansamblu executate de străjerii liceului sub conducerea d-lui *V. Cristovici*.

Ceremonialul s'a încheiat cu defilarea străjerilor în faţa statuiei lui Tudor Vladimirescu, marşul defilarei fiind întonat de famfara Şcoalei Normale „Spiru Haret“ din localitate.

Intregul program al serbării s'a desfăşurat în deplină ordine şi disciplină, producând o deosebită impresiune asupra numeroasei asistenţe.

Din partea domnului comandant al Falangei străjerilor, dela Bucureşti s'a primit următoarea telegramă:

*„Regretăm că nu putem trimite delegat la solemnitatea sfinţirei şi ridicărei pavilionului naţional. Deplină reuşită în înfăptuiri şi sănătate tuturor celor chemaţi la muncă pentru marea operă de ridicarea tineretului“.*

*Sănătate !“*

Comandantul Falangei Străjerilor,
Profesor *Dr. St. Şoimescu*

1937.

## Artistice

Luna trecută, a avut loc la Bucureşti, în sala „Mozart“, o interesantă expoziţie de pictură, deschisă de distinsul nostru colaborator, d l profesor *C. Nicolaevici*.

Lucrările expuse de d l Nicolaevici s'au bucurat de cele mai frumoase aprecieri ale vizitatorilor bucureşteni şi ale publicisticei româneşti.

# 19 ani dela moartea lui G. Coşbuc

Luna aceasta, s'au împlinit 19 ani dela moartea lui *George Coşbuc*, poetul strălucit şi povestitorul încântător.

Se cuvine să ne amintim cu pietate de numele acestui mare poet şi să-i citim valoroasa operă care ne aduce nepreţuite foloase. Astfel, vom ceti din Coşbuc: **Poezii**: *„Balade şi Idile“*, *„Fire de Tort“*, „Ziarul unui pierde-vară“ şi Cântece de vitejie“; **proză** *patriotică*: *„Povestea unei coroane de oţel“*, *„Războiul nostru pentru neatârnare“*.

*Traduceri: Eneida şi Georgicele* de Vergilius, *„Antologie sanscrită“* *„Sacontola“* „Rig-Veda“ *„Divina Comedie“* de Dante, etc.

## Cărți folositoare și foarte bune de cetit

de ***MIHAIL LUNGIANU.***
Scriitor, de 3 ori premiat de Academia Română. Consilier literar al Casei Școalelor

| | | |
|---|---|---|
| ***In sărbători*** | lei | 60 |
| ***Insăilări*** | „ | 32 |
| ***Clacă și Robot*** | „ | 30 |
| ***Sfârșituri*** | „ | 25 |
| ***Din umbra satelor*** | „ | 30 |
| ***Mucenicii Neamului*** | „ | 50 |
| ***Povești*** | „ | 50 |
| ***Alte povești*** | „ | 40 |
| ***Comoara lui Prâslea*** | „ | 35 |
| ***Făpturi și măști mici*** | „ | 40 |
| ***Din țara lui Alb Impărat*** | „ | 55 |
| ***Săracu Gealapu*** | „ | 15 |

Aceste scrieri se pot comanda cu rabat de 10% direct la autor pe adresa :

*Mihail Lungianu*
Str. Principatele Unite Nr. 2, București.


***„Amicul Tinerimii“ urează cititorilor săi sărbători fericite și bucurie mare cu prilejul Sfintelor Paști.***

In numărul viitor, vom publica unele clișee de fotografii luate la sfințirea Pavilionului național al străjerilor de la acest liceu.

---

Domnul *Mihail Lungianu*, scriitor de valoare și premiat al Academiei Române, a oferit colaborarea la revista noastră.

Dintr'o excursiune pe defileul Jiului

# „AMICUL TINERIMII"

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU-JIU
— ANUL IX, Nr. 6. APRILIE 1937 —

D. Biblioteca Universității
din Cl. Iași
Iași

TIPOGRAFIA „NICU D. MILOȘESCU", TÂRGU-JIU

Biblioteca Universității Iași

Anul IX (serie nonă)

Nr. 8, Iunie 1937.

# AMICUL TINERIMII

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU". TG.-JIU.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI
25 JUN. 1937

# „AMICUL TINERIMII"

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU-JIU

**Liceul «Tudor Vladimirescu» Tg.-Jiu**

## SUMARUL REVISTEI


**Prof. Dr. I. P. Voiteşti,** Geologia şi legenda
**Prof. T. Gâlcescu,** In pragul vacanţei
**M. Lungianu,** După Zmeură
**C. M. Nicolaevici,** Lukian
**Ella Frunză,** Marelui Străjer
**Stelian Sterescu,** Vraje şi basm
**Septimiu Şoimu,** Eroilor martiri
**Vişan Ion,** Impresii dela concursul „Tinerimii Române"
Excursiuni, Serbări, Diverse, Mărunte



## REDACŢIONALE

COMITETUL DE REDACŢIE AL REVISTEI ESTE FORMAT DIN PROFESORII LICEULUI «TUDOR VLADIMIRESCU», TG.-JIU

CORESPONDENŢA PRIVITOARE LA REDACŢIE SE VA TRIMITE PE ADRESA D-LUI **THEODOR GÂLCESCU**, DIRECTORUL LICEULUI.

## ADMINISTRATIVE

ABONAMENTUL LA REVISTĂ :

100 LEI ANUAL

COSTUL ABONAMENTULUI SE TRIMITE LA SECRETARIATUL LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU" DIN TG.-JIU

ANUL IX (serie nouă) 1937 IUNIE. Nr. 8

# AMICUL TINERIMII

REVISTA LICEULUI «TUDOR VLADIMIRESCU» TG.-JIU

Fondator: IULIU MOISIL | Apare odată pe lună | Redacția și Administrația LICEUL »TUDOR VLADIMIRESCU« --- TÂRGU-JIU ---

## IN PRAGUL VACANȚEI

*La capătul oricărei munci, ai impresia că timpul care a trecut pentru desăvârșirea lucrului plănuit, s'a strecurat pe-alături cu graba unei clipe.*

*Un an de școală, în preajma vacanței de vară, este mai totdeauna scurt ca amintirea unei ore de lecțiuni.*

*Pentru unii elevi, vacanța mare este o libertate prelungită, în care timp pot numai bine să mai uite ceea ce au învățat în timpul anului la școală, și să stea, dacă se poate, în dulce trândăvie.*

*O vacanță trebue să însemneze și odihnă, fără îndoială, dar nu trebue să fie un timp pierdut.*

*In pragul vacanței din anul acesta,—vacanță îndelungată cu o vară dogoritoare și umbră rară,—elevii trebue, să-și adune un moment gândurile și să se gândească puțin că timpul care ramâne în urmă, neîntrebuințat, nu se mai întoarce niciodată.*

*Un timp pierdut e o știrbire simțită din viața noastră.*

*Cei mai mulți școlari sunt dela țară. Vacanța trebue să fie pentru aceștia, pe lângă un răgaz de recreație și ajutorarea părinților, și prilejul unei opere de mare interes național și social.*

*Căci, dacă, este adevărat că, astăzi, Românii s'au unit aproape cu toții în granițele naturale și drepte ale țării lor mari și bogate, tot așa de adevărat este că, în ceea ce privește sufletul și viața, poporul nostru are încă nevoe de multe îndrumări și sfaturi pe calea binelui.*

*In satele noastre, e mult suflet românesc, de sigur, dar țăranul nostru suferă de multe lipsuri care-i rod bunele gânduri și sănătatea. Este și multă sărăcie în atâtea din satele noastre, dar în mai toate, este în primul rând, nepricepere. Nepricepere la carte, nepricepere la felul de a trăi mai ușor și la un lucru spornic.*

*Acești țărani și-au trimis copiii la carte să-i procopsească, să-i facă să fie ei mai înțelepți și mai luminați decât au fost părinții lor, să apuce barem acești copii zile de viață mai tihnită.*

*La școală, copiii au cunoscut multe fapte, frumoase și folositoare și au învățat multe lucruri care le-au putut deschide mintea și sufletul spre zările altor idealuri.*

*Datoria școlarilor noștri, fii vrednici de țărani muncitori și buni, este, ca, după ce au primit dela școală, bogăția atâtor cunoștințe, să împărtășească prietenește și cu modestie părinților și cunoscuților, cari, poate n'au avut fericirea să treacă prin școli mai înalte și cari ar putea aplica spornic aceste învățături prețioase, fiindcă trebue să mai știm că munca fără chibzuință nu dă roade bune.*

*O țară nu se apără numai cu armele și ea se ține mult și cu flacăra vie din sufletul fiilor ei și mai ales cu munca socotită și înțeleaptă a celor ce îi vor binele.*

*Luați aminte toate acestea, dragi școlari și nu uitați că menirea voastră este să fiți mai presus decât înaintașii voștri.*

**Th. Gâlcescu**

# GEOLOGIA ŞI LEGENDA

## 1- Legenda Mării Moarte. 2- Legenda Potoapelor. 3- Atlantida. 4- Explicarea geologică.

(Urmare)

de Prof. Dr. I. P.—Voiteşti
dela Universitatea din Cluj

Aşa, de pildă, în Jamaica, cât şi în regiunea Golfului de Mexic şi până la Nord de Florida, *trăiau în Cretacicul superior şi în Terţiar*, deci, în epocile geologice imediat anterioare Cuaternarului în care a apărut şi s'a desvoltat omul, *unele forme litorale marine de Bivalve, de Gasteropode, de Polipieri şi de Foraminifere, asemenea cu cele care trăiau în acelaş timp în Alpi şi în Carpaţi*, forme litorale care, în nici un caz n'ar fi putut fi identice de o parte şi de alta a Atlanticului actual, dacă acest ocean ar fi separat şi în Cretacic-Terţiar, ca azi, aceste două continente — America şi Europa — prin adâncimi enorme de peste 6000 m., profunzimi peste care formele litorale n'ar fi putut trece niciodată dintr'o parte într'alta. Trebue deci să admitem că între Europa şi America de Nord există o legătură, fie directă printr'un ţărm continental, fie numai insular, dar cu insulile dese şi apropiate, căci numai aşa acest schimb de forme marine litorale s'a putut face. Şi studiul formelor de uscat ne duce la concluziuni asemănătoare. Aşa, de exemplu, *Chiparosul de Virginia* (*Taxodium distichum*), care azi trăeşte numai în câmpiile orientale mlăştinoase din Statele Unite şi din Mexico, trăia în Terţiar şi în Europa, şi resturile de atunci ale acestei plante au format depozitele de cărbuni terţiari din Germania, din Irlanda şi de aci spre Nord până în Spiţberg. Ori această plantă nu se putea să treacă Atlanticul, fie din Europa în America, fie invers, dacă acest ocean le-ar fi separat şi în Terţiar ca azi.

Tot astfel se poate documenta şi existenţa continentului Africano-Brazilian, la Sudul Mediteranei vechi.

Geologia ne mai arată că în ultimele timpuri ale Terţiarului şi la începutul Cuaternarului, se petrec unele schimbări importante în regiunea vechei Mediterane.

Astfel, începând deja din Cretacic, accentuându-se destul de puternic în Terţiarul inferior (în Eocen şi în Oligocen) şi ajungând la maximul lor de intensitate în Terţiarul mijlociu (în Miocen), se cutează, se încreţesc puternic toate formaţiunile sedimentate pe fundurile acestei Mări Mediterane vechi, luând în modul acesta naştere puternicele lanţuri de munţi ce brăzdează azi Sudul Europei şi Nordul Africei, ca: Alpii, Carpaţii, Dinarizii, Balcanii, Pirineii, Apeninii, Atlasul, etc. Aceşti munţi se legau pe deoparte spre Est, ca de ex., Balcanul prin Caucaz, Dinarizii, prin Egeida şi Taurul şi Antitaurul, cu cei din Asia, continent cu care, cm vedem, Europa era unită complect la finele terţiarului prin regiunea Mării Arhipelagului,— prin Egeida— care pe atunci era uscat; pe de altă parte ei se continuau şi spre West (Atlasul, Alpii şi Pirineii), poate chiar nu tocmai direct, până în Antile.

Din cauza acestor încreţituri de munţi, ale căror creste numai în parte eşiau la început din apă, o bună parte din Sudul Europei devine uscat, limitele Mediteranei vechi fiind astfel reduse, către finele Terţiarului, la aproximativ acelea ale Mediteranei Occidentale şi la acelea ale Mediteranei Orientale actuale, mări care numai mai târziu se leagă şi între ele şi cu At-

lanticul; Apeninii care le despărţeau, însemnând pe atunci o creastă muntoasă care lega, peste Sicilia, Alpii Europei de Atlasul Africei, iar Gibraltarul actual, luând naştere numai pe la începutul Cuaternarului în urma unor scufundări în legătură tocmai cu naşterea însăşi a depresiunei Mediteranei Occidentale actuale.

Aşa dar, pe la începutul Cuaternarului, când omul apăruse, aspectul continentelor din jurul mediteranei era cam următorul:

Africa era unită larg spre răsărit cu Asia, — Marea Roşie neexistând încă — iar spre Nord, cu Europa peste Sicilia şi Italia, atât în Sicilia cât şi în Italia găsindu-se destul de răspândite resturile Elefantului African, răspândire ce ne confirmă pe deplin aceste legături. Spre Apus, Gibraltarul se deschisese şi astfel apele Mediteranei Occidentale comunicau cu apele Atlanticului, aşa că Europa, în dreptul acesta, era separată de Africa, dar spre răsărit Peninsula Balcanică era legată direct cu Asia prin uscatul Egeidei, care ocupa pe atunci actuala Marea Egee.

In Nord, Anglia era unită la continentul European prin Istmul Mânecei. America de Nord se uneşte cu cea de Sud, de care până aci era separată, rămânând totuşi pe la Nord în legătură directă cu Europa, pe unde s'a făcut în tot timpul schimbul de faună de uscat cu Nordul Eurasiei, cu forme ca: Mamutul şi Bisonul moscat, care se constată că au trecut, până în Cuaternarul nou de tot, din Europa în America de Nord. *Şi desigur că în regiunea centrală a Atlanticului actual*, care ca formă se desăvârşeşte numai pe la finele Terţiarului începutul Cuaternarului, — prin scufundarea treptată a vechiului continent nord-atlantic, mai rămân încă nescufundate zone insulare largi, fie ca resturi ale marginii sale sudice, fie ca vârfuri şi platouri mai înalte, ce eşeau din apă în direcţia crestelor munţilor ce continuau, spre Vest până în Antile, Catenele Alpine, şi ale căror capete se găsesc azi retezate brusc de linia de ţărm a Atlanticului (Pirineii, Atlasul).

Situaţia aceasta însă nu rămâne neschimbată, căci în tot timpul jumătăţii prime a Cuaternarului, se produc schimbări geologice foarte puternice în situaţia Continentului Eurasian, schimbări care atrag după ele variaţiuni mari în condiţiunile sale climaterice.

Astfel se constată că, în timpul jumătăţii inferioare a Cuaternarului, Continentul Eurasian sufere o mişcare de ridicare treptată şi continuă, aşa că la mijlocul Cuaternarului vechiu, stratele pliocenice se găsesc ridicate peste nivelul mării cu mai mult de 1000 m., şi în mod firesc se ridică tot aşa şi zonele muntoase ca şi cele de câmpie; iar cele care la început erau încă sub apă devin uscaturi.

Din cauza acestei ridicări în bloc a Continentului Eurasian, clima se înăspreşte într'atât, în cât pe vârfurile înalte ale munţilor Alpi, în Carpaţi, etc. se stabilesc puternici gheţari, iar în regiunile nordice se stabilesc calote mari de ghiaţă care se întind peste America de Nord, peste Groenlanda, peste Britania şi peste Scandinavia înaintând spre Sud, peste marea Baltică până la poalele Alpilor şi Carpaţilor, şi în Rusia până la Chiev.

Aceste mişcări de ridicări în trepte ale uscatului, admirabil vădite în numeroasele terase,—vechile paturi ale râurilor—, au fost în unele părţi însoţite, iar în altele urmate, de mişcări de scufundare compensatoare.

In cadrul acestor mişcări compensatoare, „Egeida“, uscatul ce ocupă regiunea actuală a Mării Arhipelagului, sufere o treptată scufundare, iar ca consecinţă imediată, Marea

Neagră, care se separase de cea Caspică, se leagă mai întâi cu Marea de Marmara, prin valea unui vechiu rîu — Bosforul actual —, şi apoi prin Dardanele, se leagă cu Marea Arhipelagului, care se formează tot atunci prin scufundarea treptată a uscatului Egeidei; insulele actuale ne reprezentând decât părţile din crestele muntoase ale vechiului uscat, — catenele Dinaride-Tauride —, rămase neacoperite de apă. Şi ce admirabil sunt redate aceste importante fenomene geologice în legenda „Potopului“ lui Deucalion şi mai ales în acea păstrată în insula Samotrake.

Tot în timpul acesta, se produce scufundarea Mării Roşii şi a regiunii Iordanului, se separă Sicilia de Africa şi de Italia—fenomen povestit şi de Virgiliu —, şi se separă şi Corsica şi Sardinia de Europa, cu care până aci erau unite.

Pe vremea aceasta, rasele omeneşti care populau Europa, erau destul de înaintate, judecând după resturile civilizaţiei lor păstrate în peşterile în care se ascunseseră de asprimea vremei glaciale. Ele cunoşteau îmbrăcămintea, modelau în lut, pictau şi sculptau formele animalelor din jur destul de bine, ca să le putem recunoaşte azi cu uşurinţă.

Şi desigur că, dacă în regiunile Europene atât de greu încercate de asprimea iernei glaciale, rasele umane erau aşa de înaintate, în regiunile cu climat mai prielnic, ca cele din vecinătatea mărilor mai calde, cum erau: insulele din regiunea Oceanului Atlantic actual, care legau Europa de Antile; apoi în Mexico, în America Centrală şi cea sudică; coastele Mediteranei; Africa Nordică, care pe timpul acesta nu era încă de tot pustie; Sud-Estul Europei şi Asia Mică, etc.; omul era şi mai înaintat ca civilizaţie, ca să poată nu numai să prindă, dar să şi memoreze unele din fenomenele geologice importante.

Aşa dar, să nu ni se pară deloc curios dacă „Legenda Potopului“ din insula Samotrake povesteşte admirabil de bine fenomenul geologic al punerii în legătură a apelor Mării Negre cu acelea ale Mării Arhipelagului; sau dacă povestirile Grecilor din insulele Arhipelagului despre diferitele lor „Potoape“, nu fac decât să descrie unul şi acelaş fenomen, de scufundare a uscatului Egeean, peste care în mod treptat şi consecutiv pun stăpânire apele Mediteranei Orientale.

Răsunetul acestor mişcări tectonice de compensare, cu ridicări într'unele părţi şi cu scufundări în altele, s'a resimţit în toată regiunea din jurul Mediteranei, în Asia, în Europa şi în Africa, nu însă la fel în toate părţile şi nici în acelaş timp, peste tot; iar adânca impresie ce aceste fenomene geologice au lăsat în sufletul şi memoria omului preistoric, a constituit sâmburele de adevăr în jurul căruia s'au brodat cu timpul legendele diferitelor potoape.

Nici povestirea Atlantidei nu are alt fond. In ea însă, pare că se găseşte sâmburele de adevăr al ultimului episod mare al mişcărilor tectonice compensatoare de la finele Cuaternarului vechiu şi începutul celui nou.

In adevăr, la finele Cuaternarului vechiu şi începutul celui nou, se fac simţite, în regiunile ţărmureene ale Atlanticului actual, mişcări evidente de scufundare, în urma cărora văile inferioare ale tuturor râurilor mari (Congo, Garona, Sf. Laurenţiu, etc.) de pe uscaturile limitrofe ale Africei, Europei şi Americei, ajung sub nivelul apelor marine; cursul lor inferior, prin scufundare, transformându-se astfel, din cauza pătrunderii adânci în văi a apelor marine în largi „estuare“, în părţile de câmpie, şi în adânci şi largi „fiorduri“ în părţile muntoase ale Scandinaviei.

Mişcarea aceasta, cel puţin pentru unele părţi ale ţărmului european, se continuă şi în timpurile istorice (Ţările de Jos).

Această scufundare a adâncit de sigur cu mult Atlanticul, dând fundului său modelajul actual, şi în această mişcare, înceată dar sigură şi de acelaş sens, au dispărut şi numeroasele insule, mari şi mici, ce se mai păstrau ca ultime resturi ale continentului Nord-Atlantic şi Africano-Brazilian, care insule se înşirau desigur dincolo de „Coloanele lui Hercule“, — dincolo de Gibraltarul actual —, până în marea Caraibilor, şi din care n'au mai rămas azi de-

cât: Antilele, Azorele, Maderele şi Insulile Capului Verde, ca mărturii evidente a aceeace a fost ca uscat în Cuaternar.

Şi că în adevăr în Legenda Atlantidei se povesteşte tocmai despre acest fenomen geologic, lucrul se poate verifica pe mai multe căi.

Una din aceste căi de verificare ne-o procură coincidenţa fondului povestirilor potopului, *prin scufundări sub apele marine ale acestor mari insule* şi aceasta la toţi locuitorii ţărilor din jur: din Antile, din Mexico şi din Peru, în Apus, până la Berberi şi până la Egipteni şi Greci, in Răsărit. La aceste popoare, de altfel, se găsesc şi acelaş fel de monumente mari, gigantice, — Piramidele —, ca şi aceleaşi vechi credinţe în Soare, făcându-ne impresia, din cauza aceasta, ca şi când aceste popoare nu ar reprezenta decât resturile unui mare neam omenesc, la care se găsea una şi aceeaşi străveche civilizaţie. Şi nu-i de mirare ca acei dintre Atlantizi care au scăpat de invazia lentă a apelor marine asupra uscatului în scufundare, să se fi împrăştiat atât spre Apus, în cele trei Americi, cât şi înspre Răsărit, în Africa Nordică şi în Europa Sudică, ducând cu ei odată cu civilizaţia şi cu credinţele lor şi felul de a-şi construi templele.

In afară de faptul că văile cuaternare ale fluviilor din jurul Atlanticului se găsesc azi ajunse cu sute şi chiar 1000 m. (Congo) sub apele sale, mai găsim că în lungul axei sale, sondajele marine au arătat existenţa unei creste submarine puternice, care se ridică până la 4000 m., separând de o parte şi de alta, abisuri de câte 6—7000 m., care creastă formează platouri largi cu mult mai ridicate ca spinarea ei, ajungând în regiunea cuprinsă între Insulele Azore, Madere şi Canare, până la 200 m., regiune care coincide de altfel întru totul şi cu situaţia geografică pe care Platon, în „Dialogurile“ sale, o indică Atlantidei.

Cum vedem deci, în toate aceste povestiri despre „Potoape“, există un sâmbure de adevăr, care se raportă la o serie de fenomene geologice petrecute în regiunea vechei Mediterane, ale căror manifestări au fost aşa de extraordinare, că au lăsat urme adânci în sufletul şi memoria omenirei preistorice.

Şi cum Geologia se repetă, ca toate în lumea aceasta, nu ştiu dacă noi, cu civilizaţia noastră modernă, am avea timpul şi mai ales nervii necesari să notăm mai just de cât cei vechi, fenomene de felul acesta, dacă am fi, de exemplu, martori unei scufundări a Europei actuale numai cu 300 m. nu cu peste 1000 m. ca la Atlantida, scufundare care ar atrage după sine reducerea uscatului numai la regiunile actuale de dealuri şi de munţi, câmpiile joase cu cele mai înfloritoare oraşe fiind astfel transformate în funduri de mări, de lacuri şi în mlaştini; iar restul uscatului într'o mare de sânge, din cauza luptelor fratricide ce s'ar deslănţui tntre concurenţii ocupanţi.

In rezumat, urmează aşadar, că noi credem că fondul tuturor acestor povestiri despre „Potoape“ este adevărat; ele amintind în general despre fenomenele geologice cele mai noui şi mai ales despre scufundările noui de tot, din jurul Mediteranei actuale.

Astfel, în jurul Mediteranei de Răsărit povestirile acestea amintesc despre scufundarea „Egeidei“, cu punerea în legătură a Mării Negre, prin Bosfor, cu Marea de Marmara şi prin Dardanele cu Marea Egee, de curând formată; iar ca un răsunet mai îndepărtat scufundarea din regiunea Iordanului, Mării Moarte, Mării Roşii, etc., şi nenumăratele cutremure de pământ însoţite de manifestări vulcanice şi marine, din regiunile litorale şi câmpiile joase apropiate, ca aceea din regiunea Golfului Persic şi din Mesopotamia meridională.

In Mediterana de Apus, târziu de tot, după ce ea se formase şi prin Gibraltar, apele sale luaseră legătură cu acelea ale Atlanticului, consecutiv ridicării în bloc a regiunilor muntoase, peste care se stabileşte un regim climateric glacial, ridicări despre care găsim o amintire numai în povestirile Peruvienilor, se petrec noui scufundări prin care Mediterana Occidentală se leagă cu cea orientală, prin ruperea podului dintre Sicilia şi Italia şi Sicilia şi A-

frica, ca o urmare nemijlocită a adâncirii treptate a albiei Atlanticului, adâncire care în tendinţa ei de a lua forma actuală alungită nord-sudic, a târît sub ape tot ce mai rămăsese uscat din vechile continente: „Africano-Brazilian“ şi „Nordatlantic“, ca şi din insulile mari ce presărau luciul apei dintre aceste continente, între care desigur şi Atlantida; locuitorii acestor regiuni continentale şi insulare scufundate, împrăştiindu-se pe zonele nescufundate, de jur împrejur, în Europa, Africa, America de Nord, Centrală şi de Sud, ducând cu ei totdeodată şi civilizaţia lor, civilizaţie vădită azi mai ales prin unitatea formei de piramidă a monumentelor şi prin credinţele religioase, dacă nu şi prin unele asemănări de limbă

— Sfârşit —

**Medalioane artistice**

# LUKIAN

„Natura nu trebue s'o imiţi nici s'o copiezi, trebue să lucrezi în felul ei“.
LUKIAN

Pictura impune multe greutăţi celui ce o practică. Este mai întâi greutatea acordării sentimentului cu natura şi redarea pe un plan exterior a materialului văzut şi receptat. Pentru aceasta, pictorului îi stau la îndemână puţine mijloace: o suprafaţă plană şi culoarea.

De toate aceste lucruri, *Lukian* s'a isbit, când a început să dibuiască meşteşugul culorilor. De copil, la vârsta de 9 ani, desemna şi colora cu ardoare. Mai târziu, când începe să deprindă meseria, să admire pe maeştrii mai vechi, începe să-şi netezească şi drumul. Observă pe Grigorescu, pe care-l preţueşte, dar de care ştie să se depărteze. Işi dă seama că genul impus de Grigorescu în pictarea ciobanilor, îmbrăcaţi ca de sărbătoare, nu se potriveşte cu înţelegerea lui. El îi vedea mult mai simpli şi mai rustici; de aceea, oamenii şi ciobanii lui Lukian sunt necăjiţi, chinuiţi, nu visători şi lirici ca ai lui Grigorescu.

Continuă să lucreze şi să simplifice mereu, căutând să scape de maniera academică şi rece. Pictează cum îi dictează sufletul. Nu făcea schiţe, nu revenea niciodată, „trebue să arăţi în faţa naturii ce ştii“; şi mare-i era plăcerea când apucându-se de lucru punea culori pe paletă şi le privea, îi venea să le soarbă; căci culoarea pentru el, era un fapt, pe care căuta să-l cucerească şi să-l stăpânească.

Dar cum marile naturi sunt sortite suferinţii, aşa şi el trebue să se plece acestei legi: o boală nemiloasă îl împiedică la lucru şi-i face viaţa chinuită. Inalt, voinic, rezistă totuşi fără să se plângă. Din scrisorile trimise prietenilor, în care le vorbeşte de suferinţa lui, nici un accent de desnădejde nu se desprinde, e doar exprimarea sentimentului de părere de rău, că nu poate lucra cum vrea.

Umblă totuşi de ici, colo, lucrând peisagii, în care culoarea şi lumina jubilează. La Moineşti, pictează minunate chipuri de evrei.

Retras, lucrează la Mânăstirea Brebu, poate cele mai frumoase peisagii; în ele, culoarea alăturată ca ton, desfăşurată aproape pe un singur plan, fără prea multă adâncime, e atât de veridică, încât ai impresia unei a doua naturi.

*Lukian* e un realist dar nu în înţelesul copierii naturii, ci în sensul că oricare ar fi interpretarea ce o dă el naturii, nu se depărtează de ea şi totuşi e personal. Nu l-a interesat atât de mult adâncimea într'un tablou şi nici volumul lucrurilor, ci culoarea şi lumina. Lumina, pentru el, era o încântare. Să redai lumina din natură pe o biată suprafaţă plană cu ajutorul doar a câteva tuburi de culoare, iată ce greutate a învins Lukian.

Când nu mai poate ieşi la câmp, aşează frumos câteva flori într'o ulcică şi le pictează, iar când iarna îi răpeşte şi acest subiect de lucru, pictează după flori de hârtie. Ce importanţă, pretextul îi trebuia, frăgezimea şi moliciunea petalelor o dădea el din pensulă, cu meşteşugu-i neîntrecut. Şi câtă simplitate şi modestie la acest artist. Nu a cerut niciodată vreun titlu, nici nu a umblat după glorie.

Când se aşează uneori în faţa oglinzii şi-şi pictează chipul, îl întitulează modest: „Nu zugrav“.

El singur nu-şi dădea seama de valoarea nepreţuită a operelor lui.

Dar boala se înrăutăţeşte,—poate şi din cauza răcelii căpătate în timpul când picta biserici—şi-l ţintueşte în casă. Acum, unicul subiect îi rămân doar florile.

Şi când nu mai poate ţine pensula, el cere să i-o lege de mână şi cu ea încearcă să picteze, cât îi mai ţineau ultimile-i puteri.

Ce chin, să nu mai poată face ceea ce a îndrăgit mai mult pe lume: pictura.

Incet, trupul se încovoaie, cedează, renunţă la luptă, dar sufletul rămâne treaz şi biruitor.

Din această suferinţă şi biruinţă în acelaş timp, au ieşit acele minunate tablouri în ulei, pastel şi aquarelă, de o frăgezime şi delicateţe cum numai el le putea face.

Nu vedem în ele nici o sforţare, nici o înfluenţă străină, totul e redat spontan, cu înflăcărare, cu sinceritate.

Subiectele lui preferate sunt peisagii singuratece, în care rareori, apar fiinţe, oameni dela ţară, modeşti, chinuiţi de grija zilei de mâine: „Tăetorul de lemne“, „Moş Gheorghe“ sunt din această serie şi mai ales flori, pe care le-a iubit ca un copil. Ii erau singura mângâere în singurătatea impusă de boală şi ultima rază înviorătoare în chilia-i de schimnic.

Dar ce valoare nepreţuită a ieşit din această izolare, puţini şi-au dat seama. Criticat la început, azi e apreciat la valoarea lui adevărată şi considerat ca cel mai personal şi cel mai bun colorist dintre pictorii noştri.

Dacă soarta s'a pornit cu atâta îndârjire împotriva lui, o mângâere însă l-a făcut să suporte suferinţa: descoperise taina culorilor pe care a stăpânit-o cum a voit, îngrămădind nenumărate frumuseţi, câte răspândite pe atâtea pânze, au isvorît din pensula-i de maestru.

**C. M. Nicolaevici**

# MARELUI STRĂJER

## — 8 IUNIE 1937 —

*Vlăstar din secularul codru al vitejiei strămoşeşti,*
*Cu Tine se 'mpletesc nădejdea şi soarta vieţii româneşti !*
*Străjer de neclintită veghe, ne porţi pe însorite căi,*
*Cu 'nţelepciunea ce-Ţi lăsară Părinţii şi Strămoşii Tăi...*

*Viează 'n noi un imn gigantic de dragoste şi bucurie*
*Ce freamătă pământ şi ceruri, şi munţi, şi codri, şi câmpie,*
*Iar soarele mai cald răsare din auritu-i leagăn sfânt,*
*Mai zâmbitor priveşte astăzi, pământul ţării..., scump pământ...*

*O sfântă zi de sărbătoare, din nesfârşitul vremii caer,*
*Se lasă peste firea 'ntreagă, cernându-se domol din aer...*
*Mai luminos ca altădată azi cerul mai senin zâmbeşte,*
*Iar clocotul de tinereţe din mii de piepturi isbucneşte.*

*Năvalnic ca talazul mării, s'avântă spre Dumnezeire,*
*In unison de mii de glasuri, — un imn măreţ de fericire.*

. . . . . .

*...E sărbătoarea fericirii şi a nădejdii româneşti,*
*In care Ţara Iţi urează, Mărite Doamne:*

*„SĂ TRĂEŞTI !*

ELLA FRUNZĂ.

# VRAJE ŞI BASM

Basmul este copilăria ridicată la simbolul unui miracol.

Intocmai unui mugur care-şi desface învelişul—braţe plăpânde,—pentru a întrăţi bobocul cu lumina Dumnezeescului univers, mânuţele de fragă ale copilului se întind voluptos, către lumina care îi va smulge primul strigăt.

Pentru sufletul lui spumos, mustind de entuziasmul unei spiritualităţi proaspete, copilul cere imagini vii, simte nevoia unei lumi colorate cu fantasme, în mijlocul căreia sufletul lui să vagabondeze, în irealul unor fapte de vitejie mitică, alături de idealul dreptăţii veşnic triumfătoare...

Imaginaţia copilului e dornică de vitejie şi extraordinar.

Şi basmul trebue să-şi depene firul lui de argint şi mister.

De ce basmul se spune seara?

Pentrucă noaptea e zvonul nălucirilor şi clipotul înfiorărilor.

Pentrucă noaptea e vraje fantastică.

. . . . . .

— Spune-mi, bunico un basm... Spune, hai... Cuvinte dragi ce-şi cer visul lor. Dar bunica e şireată şi are nevoie de promisiunea solemnă că nepoţelul nu va mai fugi atâta şi va fi cuminte.

— Nu îţi mai spun nimic, fiindcă nu mă asculţi şi ai să păţeşti ce a păţit Făt-Frumos din basmul cu Verde-Impărat... Nu mai eşti cuminte...

— Sânt, bunico, zău sânt, nu mai fug, na! Şi nepoţelul face mânuţa pumn, udă în guriţă degetul cel mare şi-l întinde către mâna bunicuţei, ca semn că se legătueşte.

In ochii lui vii, e numai rugă şi curiozitate.

Bunica zâmbeşte învinsă.

— Binee... să ţi-l spun pe acela cu Verde-Impărat, să vezi ce se întâmplă când nu asculţi de porunca lui Dumnezeu. Vezi, la culcare să te faci iar că ai uitat să spui rugăciunea...

In mintea copilaşului, apăru repede chipul acelui moşneag cu ochii blânzi, cu barba albă ca zăpada, care are puteri grozave, care ştie tot şi...

Răspunse repede:

— Am să spun rugăciunea, n'am să uit bunico, zău...

Bunica începu rar, lucrând alene la un ciorap, cu nişte cârlige lungi, iar nepoţelul îşi sprijini bărbia în mâini şi ochii începură să-i sticlească în fixitatea cu care priveau chipul gârbov şi drag al bătrânei.

Amândoi stau lângă sobă. Limbile jucăuşe de foc aruncă pe chipul bunicii lumini speriate şi roşietice, iar pe perete, două umbre negre se'ntinsără mari, dintre care una lucrează la ciorap...

Bunica vorbeşte rar, copilul a amuţit cu ochii ficşi şi mari, iar basmul alunecă molatec, ca şi firul de lână ce se deapănă alene, de pe ghemul din poala bătrânei.

Misterul se'nfrăţea cu vraja.

. . . . . .

Basmul trebue trebue să fie atrăgător şi moral în acelaş timp.

Până la formarea unei judecăţi personale şi a unei cugetări juste, copilul pricepe mai bine măreţia lui Dumnezeu, sub forma acelui moşneag cu barba albă, care ajută pe cei slabi şi pedepseşte pe cei răi.

Făt-Frumos este o idealizare inteligibilă pentru copil a timpului perfect de om.

Luptele eroilor din basm cu smei, balauri şi alte fiare îngrozitoare dau o idee foarte sugestivă despre dreptate celui ce le învinge.

Basmul este deopotrivă *binele* şi *dreptatea* care învinge totdeauna *răul* şi *nedreptatea*.

Impăraţii cu feciorii lor, sfetnicii, viaţa morală a familiei, virtuţile Ilenei-Cosânzene, ale domniţelor şi ale împărăteselor de-asupra cărora este puterea nemărginită a Aceluia care a făcut toate câte sunt pe acest pământ, obişnuesc pe nesimţite, gândurile copilului cu ideia unei *ordini* şi *a unor realităţi sociale*, în mijlocul cărora trăesc oamenii.

Compoziţia şi economia epică—de succesiune ordonată—a basmului, obişnuesc în mod practic mintea copilului cu *armonia unei cugetări ordonate*.

Dar nu numai pentru copil, basmul e necesitate sufletească şi educativă. Să ne

gândim la nopţile toamnelor aurii, de pe plaiurile şi făgaşurile satelor noastre. Acolo, în poalele unei naturi nefalsificate, în mijlocul cimiliturilor şi al snoavelor de clacă veselă, moşnegii şi toţi flăcăii nevestele, fetele, ca şi copiii, ascultă blajini şi furaţi de gând, povestea unei lumi de pe tărâmul celălalt.

Această lume nouă răscoleşte tot străfundul mistic şi supertiţios al oamenilor dela ţară şi se integrează cu ceva familiar, în complexul de datini şi credinţe care constituesc problematica unei filosofii populare.

*Stelian Sterescu*

# Impresii dela Concursurile „Tinerimii Române“

## — MAI 1937 —

Când a fost vorba să mă mai duc şi anul acesta la *Tinerimea*, îmi ziceam cam astfel: „Da de ce să mă mai duc? Dacă-i vorba de premiu, ce, sunt eu mai „breaz“ ca alţii? „Luna Bucureştilor“, cele două mari muzee (de şt. naturale şi de istorie), le-am văzut anul trecut; Cişmigiul, Palatul Regal şi celelalte, la fel. Ce să mai caut?“

Dar, după puţină chibzuială, mă hotărăsc să merg şi de data asta la Bucureşti, însă nu cu gândul că trebue să mai revăd ceeace vizitasem anul trecut, ci împins de o idee practică ce-mi fulgerase prin minte: să cumpăr cărţi de literatură dela anticari.

Aşadar, în seara zilei de 6 Maiu, ne luam drumul spre Bucureşti — cei 21 elevi concurenţi, conduşi de d-l prof. *St. Sterescu*.

Inserase de mult. Ca să nu-mi vie somn, ies la fereastra vagonului. Un curent răcoros venea de-afară şi-mi bătea în faţă, iar privirea îmi sburda fără frâu până la orizont şi de-aci, o apuca pe bolta înstelată...

Deodată, tresar brusc şi în mod automat, sunt cu mâna pe şapcă: curentul şăgalnic se înteţise cu gluma, îşi luase aere de prieetenie şi profitând de faptul că eram ocupat cu gândul aiurea, era cât pe-aci să-mi smulgă şapca de pe cap. De necaz, trag fereastra şi vin pe canapeaua vagonului. ...Mă trezesc când aurora dimineţii încorona orizontul.

Când soarele se urcase de-o suliţă, eram şi noi în Gara de Nord şi ne coboram din vagon în sunetele muzicii militare, fiind întâmpinaţi de d-l *Nae Dumitrescu*, preşedintele Societăţii „Tinerimea Română“, un bătrân prietenos, cu mustăţi lungi şi părul ninse de ani. După îndeplinirea celor legale, mergem cu maşina la „Căminul studenţesc Stănescu“, unde eram internaţi, şi ne odihnim până la amiază.

Chiar în acea zi — Vineri — am început vizitele. Nu le voiu expune în ordinea cronologică şi nici cu toate amănuntele, ci voiu reda ceeace mi-a rămas mai întipărit în minte şi-n suflet. La toate vizitele, am fost întovărăşiţi de d-l profesor Sterescu, care ne-a dat lămuririle necesare şi a făcut în acelaş timp, şi observaţiuni critice asupra celor văzute.

Am vizitat câteva expoziţii de pictură, de ale pictorilor noştri actuali, sau de ale celor mai vechi. O observaţie pe care am făcut o asupra picturilor moderne, în comparaţie cu cele din epoca de aur a Renaşterii, este aceasta: pe când primele sunt mai mult simboliste, căutând ca prin câteva trăsături artistice să-ţi înfăţişeze obiectul sau tabloul natural, fie prin aruncarea unei lumini abundente, cum erau toate tablourile pictorului-poet şi profesor de Română, d-l *Talaz*, fie printr'o îmbinare măestrită de linii simple, cum erau acelea ale marelui nostru pictor *Grigorescu* — acelea ale Renaşterii caută să reliefeze adevărul pur, apropiindu-se cât mai mult de realitate, atât în ceea ce priveşte forma care e perfectă şi redată în amănunţime, cât şi în ceeace priveşte culoarea, care e aproape identică cu modelul şi foarte expresivă.

Am revăzut deasemenea, muzeele: cel zoologic şi cel istoric, cu colecţiile lor foarte

interesante şi instructive : primul cu tot soiul de animale, unele mai curioase de cât altele, dela mica insectă până la mamutul osos şi balena uriaşă ; iar cel de-al doilea cu istoria neamului nostru. Şi aici revin la cele spuse la începutul compoziţiei. Din nebăgare de seamă, trecusem foarte multe lucruri cu vederea. De altfel, sunt aşa de multe de văzut că ţi-ar trebui zile întregi să le observi pe toate, aşa că într'o oră nu ştii la ce să te uiţi mai întâi. Vezi costumele voevozilor neamului nostru, drapelele ciuruite de gloanţe, spadele frânte în războaie, armele lor ; cât de evocatoare lucruri ! Par'că ai în faţă pe însuşi voevodul. Un sentiment de patriotism te copleşeşte în acele clipe, te simţi mai mândru ca oricând că eşti Român ! Cercetând aşa, dau cu ochii de o manta însângerată, mă apropii şi citesc ; „Mantaua generalului Dragalina“, rănit mortal pe frontul dela Jiu. Cât de emoţionantă, cât de mult spunea această manta mânjită de sânge ! Il vedeai par'că, sbătându-se în spasmele morţii străpuns de glonţul care acum stă mărturie vie, suspendat alături de manta, iar sângele curgându-i din rană....

In faţa Muzeului, stă ca strajă neclintită mormântul celui ce simbolizează jertfa a 800.000 de eroi, căzuţi la datorie. Mormântul Eroului necunoscut.

Am mers să vizităm deasemenea şi „Luna Bucureştilor“, unde am avut de văzut foarte multe : noile tipuri de avioane româneşti, fabricate la Braşov, diferite sisteme de măşti contra gazelor şi obiecte de prim ajutor pentru gazaţi ; cusături naţionale şi broderii ieşite din industria casnică românească, expuse mai ales de mânăstirele de călugăriţe. Apoi o încăpere cu Antirevizionismul, având în faţă harta României-Mari pe care scria cu litere groase : „*Nici o brazdă*“ ; o alta cu obiecte preistorice, găsite pe pământul nostru şi în fine, una în care erau expuse copii de pe picturile din vechile noastre mânăstiri, înfăţişând pe voevozii noştri, o catapeteasmă întreagă— adevărată minune de artă plastică ; sculptură şi pictură, uşi împărăteşti dela altare —frumos lucrate şi diferite scaune domneşti.

Ca şi costumele, aceste jeţuri îţi aduceau în minte figurile strălucite care au ilustrat istoria noastră. Când pe marginea jeţului vedeai catifeaua roasă, aveai par'că în faţă pe Cuza-Vodă ori pe regele Carol I, stând cu cotul rezemat pe ea.

Trecând pe lângă lacul Herăstrău cu apa i limpede pe care pluteau bărci şi un vaporaş, am mers să facem cunoştinţă cu aspectul unui sat românesc : alcătuit din case simple, curate şi frumoase, luate din fiecare provincie românească — mici gospodării —cu mori de vânt scrânciob, etc.

Am fost şi la Opera Română, văzând reprezentarea operei dramatice „Trubadurul“, care ne a stârnit o vie admiraţie.

Cât despre concurs, a ţinut numai o oră. Am avut însă ocazia să discutăm cu colegi din alte provincii ale ţării noastre, pe cari ni-i făceam prieteni din două cuvinte şi-o strângere de mână.

Incolo, în afară de aceste fapte, viaţă intensă de Bucureşti, aglomerată şi sgomotoasă, cu lume veselă şi tristă.

Luni seara, ne înapoiam din Capitală în orăşelul nostru de provincie, care deşi nu are strălucirea Bucureştilor, cu bloc-hausurile, cu măreţia, cu minunăţiile şi cu splendoarea sa din timpul nopţii, totuşi e mai vital în liniştea sa, mai frumos în simplitatea şi modestia sa.

**Vişan P. Ion** cl. VI-a
«L. T. V.»

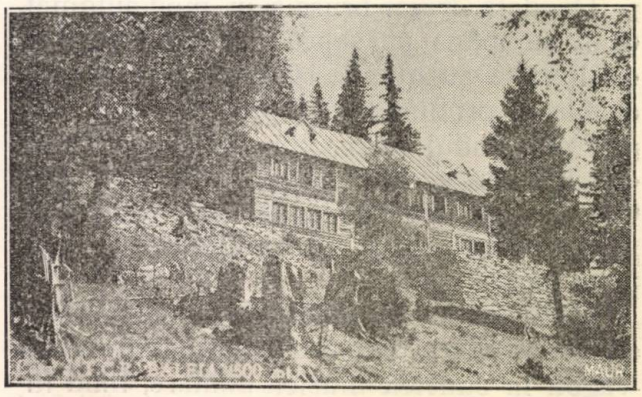

**Casa de adăpost „Băleia“ (Munţii Parângului)**

# DUPĂ ZMEURĂ*)

Toamnă. Zi de sărbătoare, pe seară după spartul horii. Pe uliţa largă, bătută, merg vorbind şi glumind fete şi băeţi spre case.

La un loc una se opreşte şi zice:

— Mâine e ziua Crucii, nu se lucră! Care merge la zmeură 'n dosu' «Ghimbavului»?

— Eu!

Şi eu!

Şi eu! Şi eu! răspund fetele, căutând să se întreacă una pe alta.

— E *hătăciugă*, să umpli butia 'ntr'un conac, întăreşte cea d'întâi.

— Numai de nu v'o ieşi 'nainte moş Martin, să vă 'ntrebe de sănătate! glumi un flăcău.

— Şi-ţi păţi-o ca Safta lui Idor! adăogă altul.

Au amuţit acu par'că toate, neştiind ce să zică, gândind la păţania femeii acesteia.

Safta lui Idor e o bătrână din sat, cu faţa plăviţă, plină de zbârcituri, ca şi fruntea-a-i îngustă, o gură mare, fără dinţi, cu buzele subţiri şi lungi; părul sur, atârnând în şuviţe pe la urechi şi învelit într'un tistimel vechi, acoperit d'un căpătâiu de ştergar vechiu murdar. Umblă tot cu două trăişti lungi, după gât, merge pela case, scoate ceva dintr'una şi capătă în schimb câte un ban, or vre-o lopăţică de mălai, pe care-l toarnă 'n cealaltă. La vorbă e scumpă de tot. Nu spune de cât două cuvinte 'ngânate. De o întreabă cineva:

— Ce-ai adus azi, Safto? Fragi?

— Hamahaa! Hamahaa! îngăimează ea, vrând să zică «da» şi deschizând repede gura trăistii.

— Afene nu-s?

— Hupupuu! Hupupuu! îţi răspunde, strâmbând din umeri şi petrecând buza de jos peste cea de sus, în semn de părere de rău, că nu-s.

— Da' ursu' văzutu-l-ai?

— Hamahaa! Hamahaa! şi dă din mână, ca şi când ar vrea să spue: «L-am văzu't, ducă-se pe pustii!»

Povestea ei o ştiu toţi. De mică s'a pomenit umblând prin pădure, după fragi, afene, zmeură, mure, alune, bureţi şi mănătărci, vara şi toamna; după flori şi tot felul de burueni în primăvară; după păstrăvi de tufă iarna.

Multă vreme a vorbit şi ea ca toţi oamenii, dar a dat odată d'o întâmplare şi d'atunci a amuţit.

Intr'o toamnă, pe când se afundase într'un zmeuriş, a auzit un mormăit aproape d'asupra capului A lăsat coşul din mână şi a căutat în sus. Vre-o şapte-opt urşi cocoţaţi în brazi, se prinseseră 'n horă, jucau şi cântau, sărbătorind nunta, după obiceiul lor. Că i-a văzut n'a fost nimic, nu şi-a pierdut deloc cumpătul, că de câte ori nu se întâlnise ea cu câte unul, faţă 'n faţă, prin pădure. Pricina însă a fost, c'au zărit-o şi ei, şi din jocul lor, odată au început să mormăe: „Hamahaa, Hupupuu!“ venind spre ea, Safta s'a întins la pământ, făcându-se moartă, ca întotdeauna; dar urşilor li-ardea de glumă. Au întors-o p'o parte şi p'alta, apoi unul i s'a aşezat pe piept, a dus urechea la gură-i, să vază de suflă. Şi, când a simţit. că dă semne de viaţă, a ridicat-o ca p'un pai şi a aruncat-o hăt, cât colo, cu mormăit înfuriat de „Hamahaa, hupupuu!“ Şi s'a pomenit într'o ropină, cu cioturi şi cu răgălii peste ea, ce i-au strivit trupul şi aproape i-au luat piuitul. Când a scăpat d'acolo dup'o adăstare lungă, plină de durerea şi de groaza morţii, s'a dus ca zburând, pe coastă devale, dând din mâini şi povestind la toţi întâmplarea cu «Hamahaa, hupupuu!», singurele vorbe, ce-i mai rămăseseră 'n capu-i rătutit.

După o trecere de câteva clipe, Brânduşa Voinii, o fetişcană zburdalnică, hazlie şi îndrăzneaţă, dracu' gol, cum îi zic toţi în sat, a răspuns hotărîtă:

— Eu, una, nu mă tem! Haideţi cu mine şi să nu vă pese! De ne-o ieşi *bala* 'nnainte, mă prinz, că vin cu pielea lui la spinare!

Băeţii încep să râză. Unul din ei, Petrucă Săman, sare cu vorbr:

— Te prinzi cu mine, că n'o iei la sănătoasa, când îi da cu ochii de el?...

— Mă prinz, de!

— Tare-aş vrea, să te zăresc şi eu cum înfunzi pădurea, tulind-o scurta-uda, când l-îi simţi, stărui băiatul.

— N'ai de cât să vii şi tu să vezi! îi răspunse

*) Va apărea în romanul «*Zile senine*» în ediţia IV-a.

fata cu mândrie şi hotărîre 'n glas. Fiecare şi-au pus în minte câte ceva şi s'au despărţit.

* * *

A doua zi când a prins să se lumineze de ziuă, fetele, după ce şi-au luat câte o doniţă măricică, s'au adunat la un capăt de drum şi au pornit-o doinind:

„Frunză verde trei răsure!
Pe sub deal, pe sub pădure,
Trec fetiţele la mure
Şi băeţii la nuele
De mi se întâlnesc cu ele!“

Stau locului, ici-colo, se mai sfătuesc, se joacă, să descremenească picioarele, să nu simţă oboseala şi pornesc iarăşi cântând:

„Şi iar verde trei răsure!
Bată-te crucea pădure,
Crescuşi înnaltă şi subţire,
Nu crescuşi mai redioasă,
Să croeşti umbră frumoasă,
Să ne faci tihnă la masă
Şi la masă şi la joc,
Stând cuprinşi după mijloc,
Cu mândruţa la un loc!“

Urcă acum zorite, pe potecile înguste şi repezi, aşternute pe coastă, prin inima pădurii, pe sub pinii înnalţi, cu ramuri în chip de cruce, mici sus, şi din ce în ce mai lungi şi mai groase jos, lăsându-se, ca umbră deschisă, peste rădăcinile ieşite.

S'au înşirat pâlcuri-pâlcuri, chiue şi hăulesc într'una.

„Pentru tine, fa Ileană,
S'a uscat iarba 'n poeană
Şi porumbu' în buruiană.
Foicică frunză deasă!
Că şedeam cu tine 'n casă,
Când era vremea de coasă!“

Pe deasupra muntelui de peatră, e 'ntins un chilim alburiu-galben, ce pare, lângă albastrul nesfârşit al cerului, ca un petec viu, destrămân. du-se încet-încet, lăţindu-se înspre apus şi vestind ridicarea sfeşnicului zilei. In curând raze luminoase, calde, joacă pe vârfurile molizilor, le umple de strălucire, moae răşina din ţepi, făcând-o să dea aerului ceva din mirosul ei ascuţit. Ici colea pârâiaşe cu apă zvăpăiată saltă peste petre, se unesc mai multe, aleargă mai cu spor şi cu zgomot mai gros şi mai tare spre valea cu apă limpede a „Ghimbavului“.

Când au dat de zmeurişul cunoscut, fetele s'au oprit, înşirându-se pe marginea rugilor plini, cum se înşiră galbenii mari p'o cordea de catifea. Şi au pornit iarăşi să cânte, ca să omoare urîtul, să-şi facă curagiu şi să sperie ursul:

„Foaie verde şi-un dudău:
Mândro doru' meu ş'al tău.
Face-l-aş d'un fierăstrău.
Fierăstrău cu pânză nouă,
Ce despică munţii 'n două,
Ca p'un bobuleţ de rouă!
Fierăstrău cu pânza lată,
Ce retează munţi de peatră,
Să trec la mândruţa 'ndată
Fierăstrău cu pânză mică,
Ce *scrijală* munţi de sticlă,
Ca să trec la mândruliţă!...

Mai dulce şi mai cu foc decât toate, cântă Brănduşa Voinii, care e dăruită de Dumnezeu cu podoaba aleasă a viersului şi cu simţiri alese în inimă. Ea e 'ndrăgostită de Petrică Săman, cum e 'ndrăgostită luna după soare şi verdele bradului de albastrul cerului. El e cel mai tare şi mai îndrăsneţ flăcău din sat. Joacă tot în capul brâului şi se tem toţi tovarăşii de braţu-i vânjos! Odată, din pricina ei, că i-a 'ncetat lăutarul o *tăpălagă*, s'a bătut cu toată floarea horii şi i-a biruit pe toţi. Aşa bărbat îi place să aibă!

Şi ea nu-i destul de 'ndrăzneaţă? Când îl înhăţase odată de gât, nu ştiu care, fără de veste l-a apucat ea de mâini cu dinţii şi i le-a descleştat. Pentru el s'ar lupta nu numai cu lumea toată, ci şi cu dihăniile din pădure, cu dracii şi cu moartea chiar! Şi el nu ştie, să nu simţă asta?

— De ce m'o fi luat în râs asară, că 'nfund pădurea, când 'oiu zări ursu'? Să nu rămâi cumva de ruşine, am pus puşca pe spate. O fi uitat, că dau cu ea, ca vânătoru' ăl mai iscusit? La câte vulpi şi lupi n'am răpus cu capu' din fuga mare pe *hăţaş?*... In urs, cei drept n'am tras; da' de l-oiu întâlni, nu mă dau la o parte! Zicând aşa 'n ea, lasă puţin doniţa jos, aduse 'ncetinel în faţă patul puştii şi se uită, să vază de e capsa pusă şi de n'a pleznit cumva.

Zmeura mare, deasă şi coaptă, atârnă 'n ciorchine ca strugurii, la îndemână de cules. Fetele stau locului, nemişcate unde s'au aşezat la început; în afară de zgomotul, făcut de mâinile grăbite şi de vorba şi de cântecele, pornite din gu-

rile lor, nici o şoaptă, nici o atingere de frunză.

Erau pe la jumătatea doniţelor, cântau toate legănat, duios:

„Frunzuliţă ş'un dudău!
Plâng fagii la retegău
Şi pietrele la părău,
De jalea mândrului meu!“

Au desluşit un foşnet prin pădure şi au ciulit urechile, tăcând toate; dar, băgând de seamă, că nu se mai aude nimic, au pornit iarăşi să cânte:

„Frunză verde trei zmicele!
Plâng fagii la dosurele
Şi pietrele 'n fântânele,
De jalea mândrelor mele!“

Foşnetul se lămurea însă bine. A pşâsâit una, s'au oprit toate din lucru şi au ascultat. Mişcarea, încetată o clipă, a pornit din nou mai apăsat, mai aproape. S'a auzit un mormăit, nu ştiu care a zărit apoi, a dat un ţipăt şi au luat-o toate la fugă.

Brânduşa Voinii a făcut numai câţiva paşi şi a desluşit un râs de om, ca al lui Petrică, or i s'a părut, destul că şi-a venit în fire şi şi-a adus aminte de hotărîrea şi de prinsoarea de seară. S'a dat după un brad, a zărit ursul în două picioare, a scos puşca după spate şi a luat-o la ochi. A auzit atunci un glas lămurit: «Nu trage Brânduşo!» a văzut arătarea dând din labă şi chircindu-se 'n jos, şi-a oprit puţin degetul pe piedică.

— Lasă puşca, Brânduşo, că mi s'a zbârlit păru' 'n cap! mai veni vorba dintr'acolo şi răsări d'odată chipul lui Petrîcă pe după zmeură.

— Bine că s'a sfârşit gluma aci! abia putu să zică ea, dând încet cocoşul puştii jos şi aşezându-se la rădăcina bradului, cuprinsă de braţele nătăvăloase şi tremurătoare ale omului jiganie.

**Mihail Lungianu**

# PE DEFILEUL JIULUI, LA PETROŞANI

In ziua de 23 Aprilie un grup de 26 elevi ai claselor a VIII-a şi a VII-a dela liceul nostru, însoţiţi de d-nii profesori *Theodor Gâlcescu*, directorul liceului şi *Albrecht Psheidt*, au făcut o frumoasă excursiune pe defileul Jiului până la Petroşani.

Acolo, pe stadionul de sport al Societăţii „Petroşani“, au organizat împreună cu echipa „Jiul“ a liceului de Stat din acel oraş, un match de foot-ball. Matchul s'a desfăşurat în cele mai bune condiţiuni, bucurându-se de o numeroasă asistenţă care a urmărit cu ardoare mersul jocului.

Rezultatul s'a soldat cu 4—3 în favoarea echipei Liceului „Tudor Vladimirescu“. Publicul a făcut o caldă manifestaţie de simpatie Gorjenilor biruitori.

Excursioniştii au găsit cea mai binevoitoare primire la d-l Inginer inspector M. Bălănescu, care le-a oferit masa la cazinoul minelor şi toate înlesnirile pentru cunoaşterea regiunii.

**Cronicar**

**Pescar, pe Defileul Jiului.**

# EXCURSIUNI

## Pe Ciocârlău, la Cimitirul de Onoare

Duminecă 30 Mai, la orele 7 dimineaţa, toţi elevii liceului nostru au pornit sub conducerea domnului director, într'o excursiune pe câmpul dela marginea oraşului, zis „Ciocârlău“, până la Cimitirul de onoare.

Pe drum, elevii au mers în cea mai perfectă ordine, cântând marşuri străjereşti şi patriotice. S'a admirat priveliştea ce se deschide în spre brâul Carpaţilor gorjeni şi s'au reamintit luptele purtate de bravii ostaşi ai Gorjului pe aceste meleaguri în 1916, când s'a declarat războiul pentru întregirea neamului.

La Cimitirul de onoare, unde se află îngropaţi toţi luptătorii, români şi străini, căzuţi în bătăliile frontului dela Jiu. Acest cimitir este foarte bine îngrijit şi oferă vizitatorilor un frumos prilej de reculegere sufletească şi de admiraţie în acelaş timp.

In faţa marei cruci, aşezate în mijlocul Cimitirului, domnul director al liceului a rostit o scurtă cuvântare, evocând curajul şi faptele înalte ale celor ce s'au jertfit pentru patrie.

Excursioniştii s'au înapoiat în oraş la orele 11 voioşi şi veseli.

**Cr.**

## La Polovragi, Baia de Fier şi Novaci

In dimineaţa zilei de Duminecă, 6 Iunie a. c., un grup de profesori ai liceului nostru în frunte cu d-l Director *Theodor Gâlcescu*, împreună cu 49 de elevi au făcut, cu două maşini, o frumoasă excursiune la Polovragi, Baia de Fier şi Novaci.

Dintre profesori au participat: d-rele profesoare *E. Bărbulescu* şi *El. Ionescu* şi domnii profesori *I. Manolescu*, *I. Dumitrescu*, *C. Nicolaevici*, *I. Râncu* şi *Stelian Sterescu*.

Pe o zi frumoasă de vară, excursioniştii au putut să viziteze mai bine locurile pe unde s'au oprit, pe lângă drumul frumos şi pitoresc pe care l-au străbătut.

Prima oprire a fost la Polovragi unde profesorii şi elevii au vizitat în deaproape mânăstirea *Polovragi*, dându-se explicaţii despre mânăstire şi despre picturile murale.

S'a făcut apoi pe jos drumul care duce la peştera Polovragi. Având în stânga o prăpastie adâncă, pe unde vuia nervos Olteţul, excursioniştii au admirat nespusele frumuseţi din partea locului. Intrând în peşteră, d-ra *Bărbulescu* şi d-l *I. Râncu*, profesori de ştiinţele naturale, au dat explicaţii ştiinţifice despre formarea peşterilor şi ceea ce se poate admira acolo.

După vizitarea peşterii excursionişti s'au oprit pe o poiană din preajma mânăstirii unde au prânzit.

A doua oprire a fost la *Baia de Fier*, unde s'a vizitat o altă grotă, numită „Peştera muierii“ mult mai interesantă şi mai frumoasă, mai ales că acolo, s'au găsit şi urme de animale preistorice.

Dela Baia de Fier, trecând prin Cernădia, excursioniştii s'au oprit apoi la *Novaci*.

Inainte de intrarea în comuna Novaci, d-l Director a arătat pe munte, sus, porţiunea de şosea care se vedea, din drumul „Regele Carol II“, care leagă Novacii de Sibiu, dând explicaţii asupra acestei şosele importante. La Novaci, s'a vizitat comuna, remarcându-se clădirile, curăţenia şi buna întreţinere a comunei. La şcoala primară „Alexandru Ion Cuza“ de sub conducerea domnilor *Lianu* şi *Giugiulan*, d-l Director a atras atenţia elevilor asupra calităţilor pe care le are şcoala aceasta, considerată ca una din puţinele şcoli primare din ţară. S'a vizitat apoi biserica din Novaci, nouă şi de însemnată valoare artistică şi arhitectonică.

Spre seară, excursioniştii, s'au întors la Tg.-Jiu.

Excursiunea a fost reuşită, atingându-şi cu prisosinţă scopul, şi ca recreaţie şi ca instrucţiune.

## La Runcu, Tismana, Baia de Aramă

In ziua de 9 Iunie, un grup de 48 elevi din clasele II A, II B şi III B dela liceul nostru, împreună cu patru însoţitori au

făcut o frumoasă excursie în partea de vest a judeţului.

Maşinile au pornit de dimineaţă, în cântecele şcolarilor şi au făcut primul popas la Baia de Aramă. Acolo, s'a vizitat oraşelul şi toate împrejurimile interesante mai mult din punctul de vedere al conformaţiei terenului. Izvoarele, podul şi grota dela Ponoare an fost obiecte de admiraţie.

Dela Baia de Aramă, excursioniştii s'au întors şi s'au oprit la Tismana unde au vizitat Mânăstirea şi frumoasa pădure care îmbracă munţii din aceste locuri.

Ultima oprire a fost în satul Runcu unde s'a văzut încântătorul izvor ce iese vânjos de sub stâncă, şi tot pitorescu văii care străbate munţii.

Toate explicaţiile au fost date de domnii *I. Râncu*, profesor de Şt. Naturale, şi *Sever Petrescu*, profesor de Istorie şi Geografie, cari au avut totodată, împreună cu d-nii *I. Bicescu* şi *Vasile Oreleţchi*, funcţionarii liceului, grije de elevi.

**Turist.**

# Sărbătorirea zilei de 8 Iunie

Sărbătoarea naţională, românească, dela 8 Iunie este una din marile sărbători ale

M. S. REGELE CAROL II

neamului românesc şi a tineretului cu deosebire. Ea comemorează restauraţia monarhiei noastre, a venirii în ţară a *M. Sale Regelui Carol II.*

In oraşul nostru, această sărbătoare a purtat semnul unei solemnităţi şi a unui entuziasm cu adevărat impresionant. Intreg oraşul a fost împodobit cu drapele ca într'o zi de mare sărbătoare.

Festivităţile au fost pe terenul sportiv. In faţa tuturor şcolilor adunate în careu, a armatei şi a unui numeros public, au venit autorităţile care au primit raportul străjerilor—cercetaşi, pe unităţi, dela comandanţii respectivi, apoi au trecut în revistă şcolile şi armata, în sunetul imnului regal.

S'a oficiat apoi, un serviciu religios de către toţi preoţii din oraş. Elevul *Gelepu* dela Liceul „Tudor Vladimirescu“ a citit Apostolul din ziua aceea.

Şcolarii împreună cu publicul, au întonat „Trăiască Regele“, sub conducerea d-lui V. *Cristovici*, profesor.

Pr. *Gh Gâţă*, profesor a ţinut o predică ocazională, iar un comandant de Străjeri a ţinut o cuvântare S'au mai executat apoi câteva coruri de către toţi şcolarii, apoi s'au executat admirabile exerciţii gimnastice de ansamblu.

La ora 11½, în faţa mormântului *Ecaterinei Toderoiu*, în faţa autorităţilor, au defilat şcolile şi premilitarii într'o ţinută impunătoare. Elevii liceului nostru s'au distins în deosebi.

După amiază au fost la teren concursuri sportive interşcolare, iar seara, s'a făcut o frumoasă retragere cu torţe.

**Asistent**

# ZIUA EROILOR — 10 IUNIE 1937

In ziua de *Inălţarea Domnului* se sărbătoreşte întotdeauna şi ziua eroilor neamului căzuţi pe câmpul de luptă.

La ora 8 dim., a fost un parastas la mormântul eroinei *Ecaterina Toderoiu*, unde s'a depus o coroană de flori.

Au fost de faţă autorităţile, armata, şcolile, societăţile, precum şi un număr impresionant de orăşeni.

De aci, asistenţa a pornit în procesiune pe calea Victoriei până la statuia lui *Tudor Vladimirescu*, unde s'a depus o coroană, iar dela statuie, cortegiul s'a îndreptat spre *Cimitirul de onoare* de la marginea oraşului. Mormintele tuturror eroilor erau curăţate şi aşternute cu flori de către străjeri şi străjere. S'a oficiat un parastas Raspunsurile au fost date de corul „Lira Gorjului“ sub conducerea d-lui prof *Stel. Sterescu.* Au vorbit *Pr. Gr. Prejbeanu*, protoereu, d-l prefect *dr. Al. Bădescu*, Colonel *Gheorghiu* şi d-l *T. Alexandrescu.* Vorbitorii au arătat însemnătatea zilei sfinţând totodată şi cele 2 tunuri dela mormântul eroului *General Culcer Ion*,

Dela cimitirul de onoare, publicul s'a îndreptat spre cimitirul comunal, unde mai sunt îngropaţi câţiva eroi, membri ai corpului didactic. A vorbit din partea profesorilor *dl Prof. C. Michailescu*, directorul Şcolii normale de băeţi „Spiru Haret“.

Seara, s'a făcut retragere cu torţe.

**Cronos**

# EROILOR-MARTIRI

Aud în adâncuri de glie chemarea cea sfântă
[de bucium,
Vă văd parc' aievea şi acum ;
Văd frunţile voastre 'ncreţite de-ascunse dureri
[şi de sbucium,
Vă văd pornind iarăşi la Drum...

Străjeri neclintiţi la hotare, oşteni fără frică de
[moarte,
Cu sânge pământul stropind ;
Imaginea voastră răsare în vremuri bătrâne,
[departe,
La lupte pornind...

Răsar voevozii prin munţi şi prin văi
Purtându-şi la lupte ostaşii:
Bătrâni, stâlpi ai ţării şi falnici flăcăi,
Ce ştiu ca să 'nfrunte vrăjmaşii.

Ca vântul aleargă spre Nistru şi Mare,
Spre Dunăre, Tisa ; răsună Carpaţii
Şi focul de luptă pe dealuri răsare :
Pornesc ca să-şi apere fraţii...

**Septimiu Şoimu**

# O carte binevenită.

**„Gorjul“—ghid turistic** de Pr. Gh. Gâță, profesor

Un distins profesor al liceului nostru, Pr. Gh. Gâță, ne-a dat în ultimul timp, o carte a cărei valoare și utilitate este indiscutabilă.

Pentru județul nostru, bogat în atâtea locuri minunate, a căror frumusețe se împletește deopotrivă cu valoarea turistică și importanța istorică, nu am avut, până la apariția cărții sus anunțate, alte opere de acest fel, fără numai de câteva monografii mai vechi, ale răposatului Alexandru Ștefulescu.

Importanța cărții Preotului profesor *Gh. Gâță* constă în primul rând în calitatea ei de a fi sintetică și clară. O colecție de fotografii, cu gust alese, măresc farmecul materialului informativ.

Execuția tehnică a cărții,—editată de *„Liga Națională a femeilor române din Gorj“*, la „Scrisul Românesc“ din Craiova, — merită toată admirația.

Cartea Preotului Gh. Gâță, este o plăcută invitație, greu de refuzat, de a vizita *Gorjul*.

**Cit.**

***Cu acest număr, AMICUL TINERIMII ia vacanță până la începutul viitorului an școlar.***

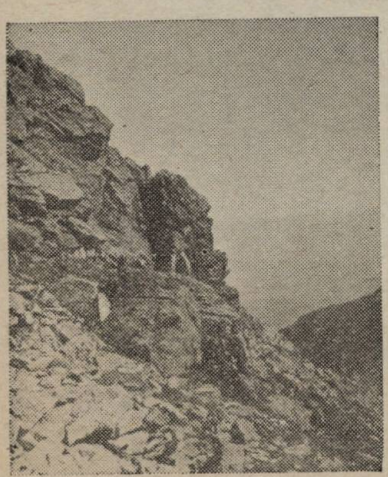

Vedere din Munții Parângului

# Străjerie

## Tabăra străjerească dela Bumbești

Conform indicațiunilor primite dela sediul O. E. T. R. din București, din inițiativa d-rei *Nissa Cămărășescu*, Comandanții legiunilor de străjeri din Gorj au avut o consfătuire cu d-l Prefect al județului, Dr. Al. Bădescu, pentru fixarea și amenajarea locului unde va fi tabăra. In acelaș scop, d-l Prefect al județului a hotărît, împreună cu d-l inginer Valeriu Marinescu, Șeful Serviciului tehnic județean, trasarea unui drum de acces dela gara Bumbești până la locul taberei.

Lucrările sunt începute, iar tabăra, se crede, că va funcționa chiar din luna Iulie a.c.

Este posibil ca la deschiderea taberei să asiste și M. Sa. Regele.

## Lectura școlarilor pentru vacanță:

***Gr. Alexandrescu*** : Poezii și proză ;
***V. Alecsandri*** : Poezii și teatru ;
***D. Anghel*** : Proză ;
***N. Bălcescu*** : Scrieri istorice ;
***Jean Bart*** : Schițe marine ;
***I. Al. Brătescu-Voinești*** : In lumea dreptății; Intuneric și lumină ;
***I. L. Caragiale*** : Teatru; Nuvele și povestiri;
***Otilia Cazimir*** : Grădina cu amintiri ;
***Gh. Coșbuc*** : Poezii ;
***I. Creangă*** : Opere complete ;
***Al. Davila*** ; Vlaicu-Vodă ;
***Delavrancea*** : Teatru ;
***M. Eminescu*** : Poezii ;
***Ion Ghica*** : Scrisori către Alecsandri ;
***Em. Gârleanu*** : Bătrânii ;
***O. Goga*** : Poezii :
***G. Galactin*** : Bisericuța din Răzoare ;
***C. Hogaș*** : In munții Neamțului ;
***P. Ispirescu*** : Basmele Românilor ;
***C. Negruzzi*** : Fragmente istorice ;
***Al. Odobescu***: Doamna Chiajna și Mihnea cel Rău;
***Cezar Petrescu*** : Drumul cu plopi; Intunecare ;
***Liviu Rrebreanu*** : Pădurea Spânzuraților ;
***Al. Russo***: *Cântarea României* ;
***M. Sadoveanu*** : Neamul Șoimărești lor ;
***I. Slavici*** ; Nuvele ;
***M. Sorbu*** : Letopiseți, teatru ;
***I. Simionescu*** : Orașe din România ;
***V. Voiculescu*** : Pârgă, poezii ;
***A. Vlahuță*** : Poezii ;
***Duiliu Zamfirescu*** : Viața la țară, Tănase Scatiu, In războiu ;
***M. Lungianu***, In sărbători, Zile senine.

# „AMICUL TINERIMII"

REVISTA LICEULUI „TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU-JIU

— ANUL IX, Nr. 8, IUNIE 1937 —


1937

D. Biblioteca Universității

Iași

Iași

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IAȘI-

TIPOGRAFIA „NICU D. MILOȘESCU",TÂRGU-JIU

Biblioteca Universității Iași